

ØRODDE LANDSKABSPARK - KONGENS GAVE

Visionsplan for fremtidens Ørodde

1. oktober 2024

schönherr

KOLOFON

Borgerinddragelse og scenarier for fremtidens Ørodde er udarbejdet i perioden maj - oktober 2024 for Morsø Kommune af Schönherr.

Morsø Kommune

Jernbanevej 7,

7900 Nykøbing Mors

tel. 99 70 70 00

schönherr

Nørrebrogade 45 E, st.

2200 København N

www.schönherr.dk

tel. 33 18 61 80

OVERSIGT		
Indholdsfortegnelse	Opgaven og visionen	5
	Stedet	13
	Opsamling på Øroddeværkstedet	23
	Én plan i tre trin	31
	Den samlede visionsplan	63
	Input til realisering	75

Sparekassedirektør Frdr. Otzen Shade Bang: "Gid da Nykøbing Plantage altid må blive bevaret ubegrænset for kommende slægter. De første 100 år er gået med udvikling. De kommende må gjælde bevarelsen..."

- "Nykøbing Plantage i 150 år" af planteskoleejer Oscar Bang, 1968"

OPGAVEN OG VISIONEN

Ørodde Landskabspark - Kongens Gave

OPGAVEN OG VISIONEN
Opgaven og målet

En ny fortælling om Ørodde

Ørodde er skøn, populær og helt sin egen. En bynær skov, en offentligt tilgængelig badestrand, sportsanlæg og løbeture, rekreation, events og ro - og et godt sted at mødes med en boomblaster i bagagerummet på en lys sommeraften. Ørodde er en naturmæssig og rekreativ "schweizerkniv" med stor værdi for byen.

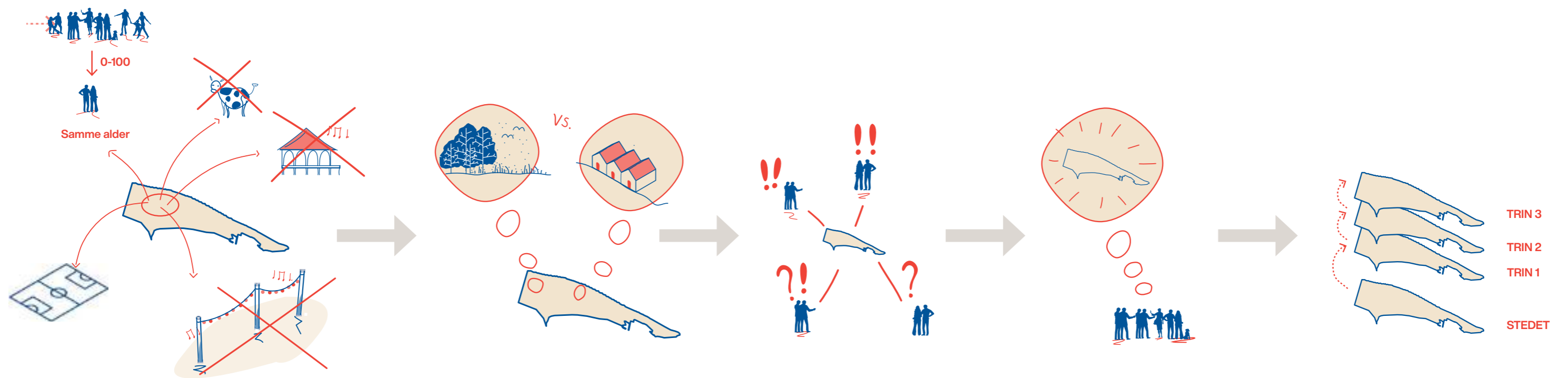
Gennem tiden er flere af de identitetsskabende funktioner flyttet fra Ørodde eller er forsvundet helt, som fodboldstadion, Dansepavillonen, Perlefest og dyrskue. Funktionstømningen har skabt debat om nye muligheder for området. Derfor har Ørodde brug for en ny fortælling og vision, som kan skabe fælles fodslag om stedets fremtid blandt områdets mange brugere og aktører.

Gennem en større borger- og aktørinddragelse er der indsamlet praktisk og historisk viden samt idéer, drømme og holdninger til, hvilken rolle Ørodde skal spille for Nykøbing i fremtiden. Borgerinddragelsen har dannet afsæt for den visionsplan, som udfoldes i dette materiale. En visionsplan, som kan realiseres gennem tre trin: hhv. de tiltag som kan igangsættes umiddelbart, de tiltag der kræver myndighedsdialog omkring fredskov og strandbeskyttelse, og de tiltag der kræver et større organisatorisk arbejde også. Det giver Morsø Kommune muligheden for at gå igang med mærkbare ændringer parallelt med, at vejen banes for de tiltag der ligger i trin 2 og 3.

Opgavefokus

Opgavens fokusområde er Ørodde fra og med campingpladsen til den tværgående del af Strandvejen. Området hænger naturligt sammen med brugen af byen, og i processen er fokus udvidet til også at inkludere en forbindelse til den sydlige spids af Ørodde.

FUNKTIONER FORSVINDER

Mange af de funktioner, der har været identitetsskabende for livet på Ørodde, findes ikke længere eller er flyttet til nye steder. Den aldersgruppe, som "var unge" på Ørodde, er blevet ældre, og de nuværende unge har ikke på samme måde indtaget området.

DEBAT OM FREMTIDENS BRUG

Det har givet anledning til debat om, hvad Ørodde skal bruges til i fremtiden. Meningerne har været mange, og diskussionen har særligt handlet om mulighederne for boligbyggeri på Ørodde og udvidelse af campingpladsen versus at fastholde Ørodde som en rekreativ destination.

BORGERINDDRAGELSE

På baggrund af debatterne ved sidste kommunalvalg blev der nedsat et §17 stk. 4 udvalg, med det formål at afklare Øroddes fremtid. Udvalget igangsatte en bred borgerinddragelsesproces for at afdække borgernes holdninger og idéer til, hvilken rolle Ørodde skal spille i Nykøbing i fremtiden.

FÆLLES VISIONSPAN

Inputtene fra borgerinddragelsen er blev opsummeret og viderebearbejdet til en samlet vision for området - et fælles fremtidsbillede. Visionen er omsat til en visionsplan, der illustrerer, hvordan området tænkes disponeret i fremtiden.

REALISERINGENS TRE TRIN

Planen består af mange initiativer - nogle er organisatoriske, og andre er fysiske, nogle kan laves indenfor fredningsbestemmelserne, og andre kræver dispensation. Planen deles derfor op i tre trin, hvor første trin kan igangsættes med det samme. De to næste trin bygger ovenpå, men kræver mere forarbejde.

OPGAVEN OG VISIONEN

Vision

Ørodde Landskabspark - Kongens gave

Ørodde Landskabspark - Kongens Gave

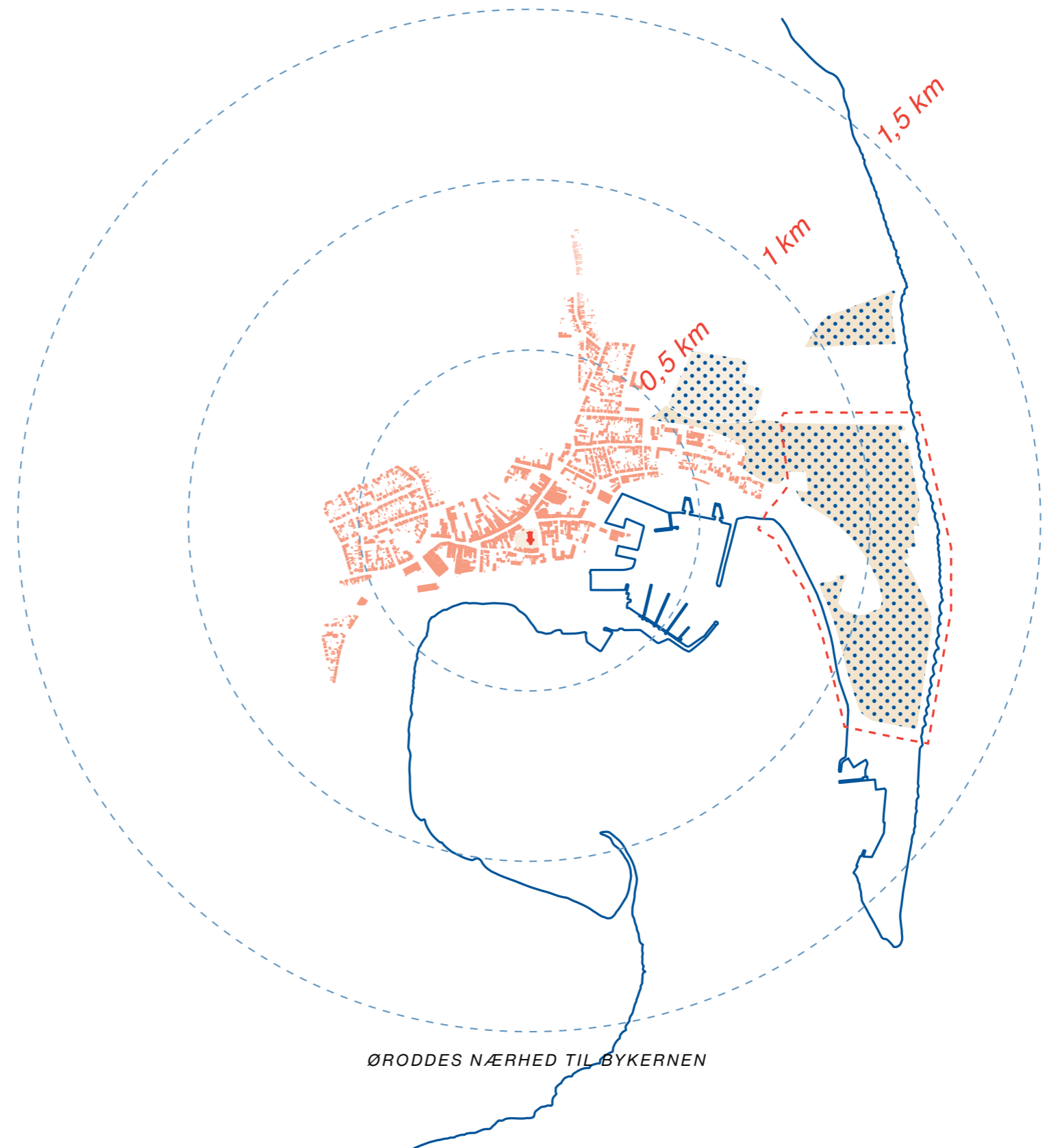
Nykøbing Mors har fået Ørodde af Kong Christian den første som byens fælled. En gave, der skal forvaltes til det fælles bedste. Det er naturen, der samler Ørodde og danner en grøn ramme for byens liv - både borgernes liv og de besøgendes. Her kan man gå på opdagelse i den bynære natur og bruge naturen som ramme for både fællesskaber, aktiviteter og events, ro og afslapning.

Ørodde skal være et åndehul i hverdagen - kun et stenkast fra bymidten. Det skal være en destination med tilbud, der appellerer til mange aldre, lettilgængelig natur, samt en fleksibel arena for begivenheder og pop-up-arrangementer. I vinterhalvåret tager naturen over, og i sommerhalvåret folder aktiviteterne sig ud.

Ørodde indeholder mange forskelligartede områder og mange spor fra tidligere brug. Nogle dele af landskabet er meget kultiverede parkindslag, og andre dele er mere vilde - på trods af at det hele er formet af byens tidligere borgere over mange år. Planlagt og plejet. Der er åbne græssletter, højloftet bøgeskov, sandstrand og rullestensstrand, tætte krat, ellesump og stumper af gamle anlæg. Samlet danner de en mosaik af forskellige oplevelser - en landskabspark.

En samlet destination

Der ligger et særligt potentiale i at udvikle Ørodde som en samlet destination, der indeholder både skov, strand, overnatningsmuligheder, idrætsforeninger etc. En destination, hvor aktørerne er organiserede (som f.eks. ved Morsø Multipark), og kan dele viden, erfaringer og faciliteter. Hvor wayfinding introducerer besøgende til hele området. En destination, som turister ser som et alternativ til landets feriecentre, og hvor nye ting bliver mulige gennem samarbejder.

skov

vand

fællesskab

Projektets bærende principper

Visionen understøttes af 6 bærende principper, som afspejles i alle projektets tiltag - fra stort til småt.

#1 PRINCIP

Naturen er varieret og kontrastfuld

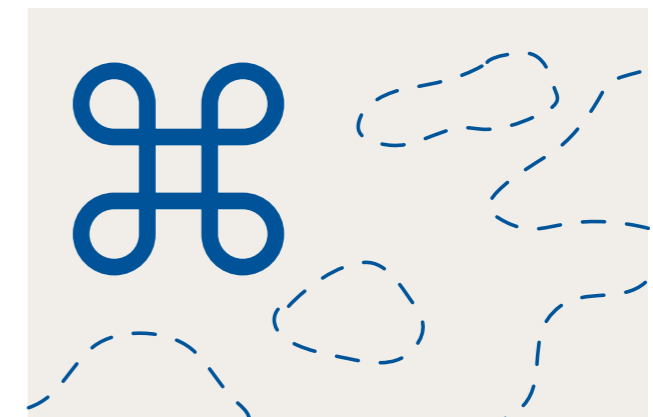
Natur skal styrkes og udvikles, så Øroddes mosaik af bynære naturoplevelser vokser i forskellighed, stemninger og biologisk mangfoldighed. Øroddes bynære natur repræsenterer den store natur og giver viden og indsigt i naturens rigdom, processer og udfordringer.

#2 PRINCIP

Vandet er en del af hverdagen

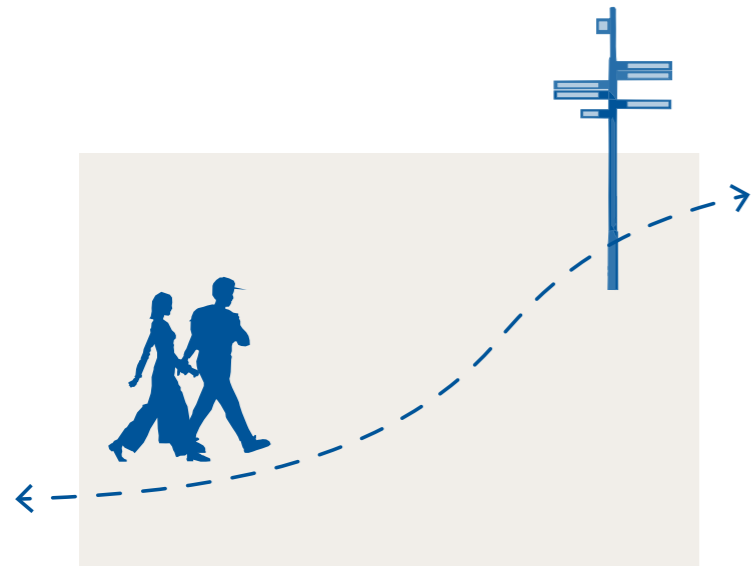
Adgangen til vandet skal styrkes, så vandet kan opleves på mange måder, på alle årstider og bliver en lige så varieret oplevelse, som skoven er. Østkystens badestrand og udsigt mod Fur, Salling og solopgangen. Ophold langs Vestkysten med vue over byen og solnedgangen. Det historiske anlæg ved Holger Danskes briller og ellesumpene, hvor grundvandet skaber en helt anderledes vandsituation.

#3 PRINCIP

Kulturhistorien er underlaget

Kulturhistorien danner underlaget for udviklingen, som skal tage afsæt i "det der er". Både det der kan ses, det der kan anes (hvis man ved, hvad man kigger efter) samt områdets mange fortællinger. Det er ikke bare en bynær skov - området er spækket med spor fra Nykøbings udvikling og er blevet formet og omformet ud fra forskellige tiders værdier og behov, og er på den måde blevet et helt unikt sted.

#4 PRINCIP

Forbindelserne inviterer ind

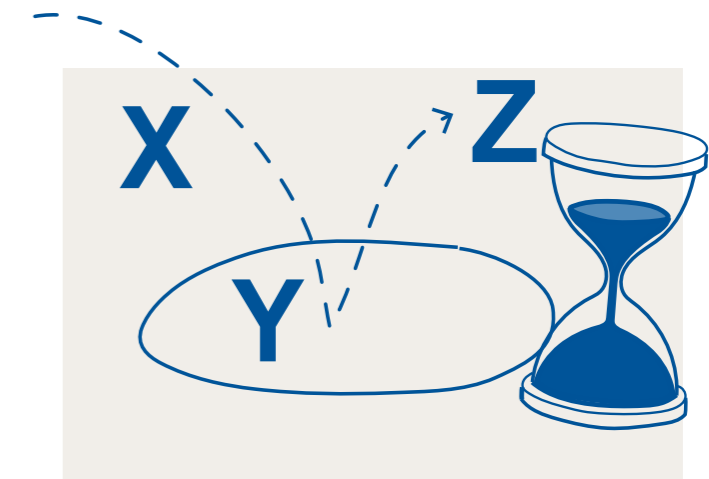
Forbindelserne skal invitere ind og sammenbinde Ørodde med byen og sammenbinde øst- og vestkyst. Forbindelserne (veje og stier) og deres krydsningspunkter skal udvikles, så de skaber synergier mellem områdets faciliteter, aktiviteter og naturens iscenesættelse af dem.

#5 PRINCIP

Aktiviteterne understøtter fællesskab og turisme

Aktiviteterne skal understøtte fællesskaber og turisme. I udviklingen af Ørodde er det vigtigt, at områdets aktiviteter, faciliteter og foreninger opleves udadvendte og tilgængelige, og at der er plads til deltagelse på flere niveauer og måder - både for borgere og besøgende.

#6 PRINCIP

Anvendelsen er fleksibel

Ørodde har gennem tiden haft skiftende roller for Nykøbing og skal i fremtiden kunne tilpasses forskellige behov og brug. Udviklingen skal derfor være langsigtet, robust og baseres på reversible byggemetoder.

Landskabsparken er rammen om det bynære udeliv, som over tid vil forandre sig. Programmerne og aktiviteterne vil skifte, mens rammen forbliver alles.

”Ørodde er Nykøbings fællede, et rekreativt og grønt område. Desuden finder man her den industri, som har gjort egnen landskendt – Limfjords-Østerskompagniet.”

- Morsø Kulturmiljøatlas

STEDET

En rekreativ schweizerkniv

STEDET De store træk

Ørodde ligger som en krumodde, der beskytter Nykøbing Mors mod bølgerne fra øst. Den har sammen med Refshammer og å-udløbet skabt en attraktiv naturhavn, startpunktet for byens udvikling.

Øren består af hævet havbund fra stenalderen og Litorinahavet, som med tiden har fået sin form gennem materialetransport og aflejringer. Området er todelt, hvoraf den vestlige del er inddæmmet og delvist opfyldt, gammel strandeng, og den østlige højtliggende del var hedelandskab, hvilket for det vågne øje kan spores i dag i naturkaraktererne og brugen.

Fra Kirketorvet er der i fugleflugt 0,5km til starten af Ørodde og 1,3km til den fjerneste del. Området ligger i direkte forlængelse af Anlægget og kirkegården.

Østkysten på Ørodde er byens bedste badestrand; Østerstrand, der for år tilbage mistede sine karakteristiske badehuse. Stranden er smal og præget af høfder, der beskytter mod erosion. Herfra er der udsigt mod Fur og Salling.

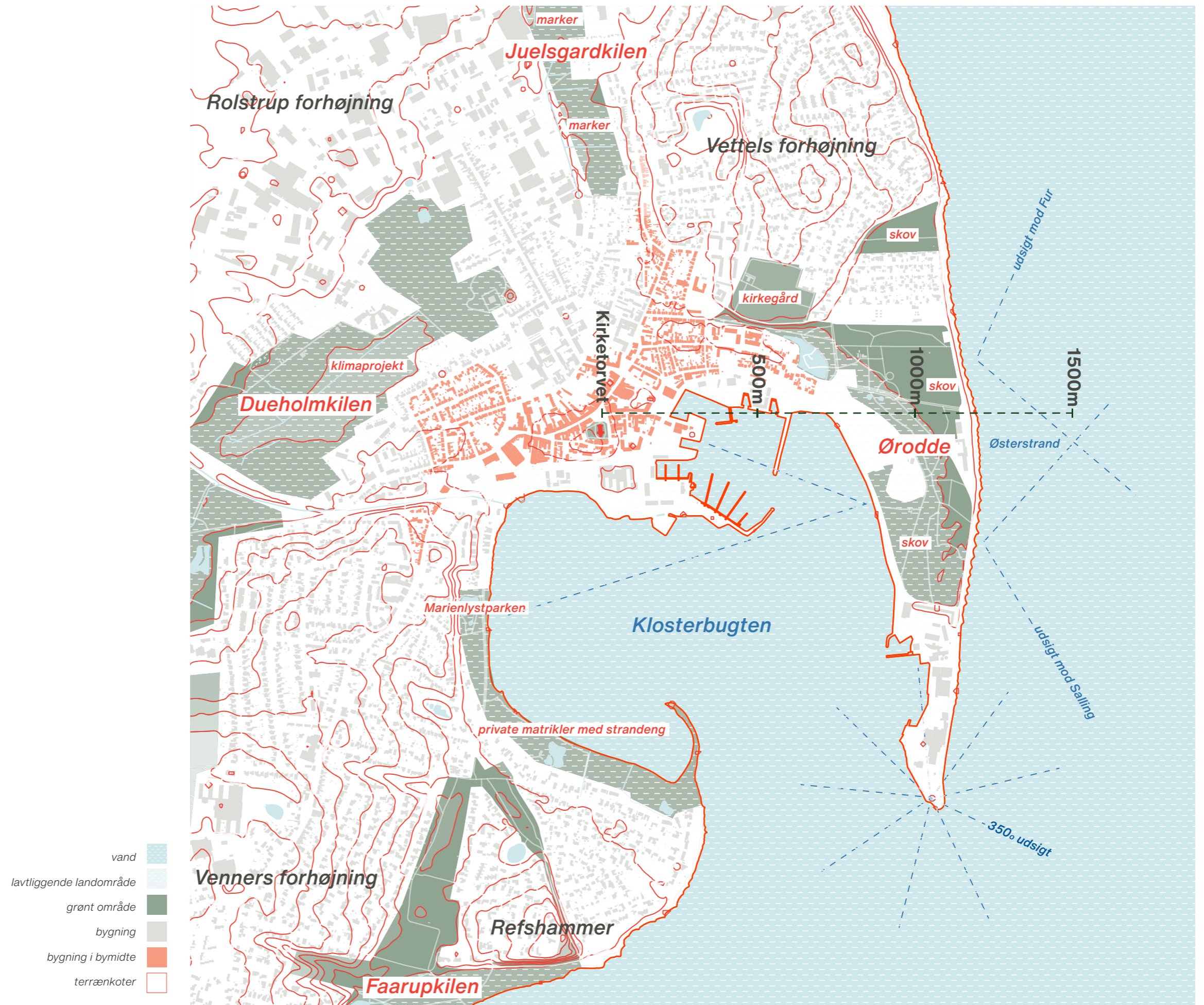
Vestkysten er karakteriseret af et dobbeltdige og Strandvejen, som giver ad-

gang til industrianlæggets og muslingefabrikkens lastbiler til spidsen af Ørodde. Vandkanten er svært tilgængelig og indbyder ikke til ophold, på trods af den smukke udsigt over byen og solnedgangen.

Spidsen af Ørodde er ikke længere offentligt tilgængelig. Indtil 1873 var det herfra rofærgen afgik til Grønnerup i Salling. Senere har der været roklub på spidsen.

Byens grønne områder

Byen er vokset frem på højene Vettelshøj, Refshammer, Venners, Rolstrup og Kirkehøjen. I de lavtliggende arealer mellem forhøjningerne har ligget engarealer og kær. I dag udgøres de af bebyggelse samt byens grønne kiler: Dueholmki-lens golfbane, som skal omdannes til et rekreativt skybrudshåndteringsanlæg, Faarupkilen grønne enge, Juelsgårdskilens private marker og græsningsarea-ler samt den grønne kyst-kile i forlængelse af Marienlystparken, som er private boligmatrikler med strandengslandskab. I alt dette er Ørodde helt særlig med sine offentligt tilgængelige arealer med både skov og strand, sportsanlæg og foreninger.

STEDET **Kongens Gave**

Nykøbing Marklov

"Nykøbing fik i 1460 en fyrstelig gave - kong Christian den Første forærede købstadens borgere i alt 800 tønder land.

Det var jorder som i endnu ældre tid hørte til landsbyen Vettels - der forsvandt i tidlig middelalder ligesom nabobyerne Venners, hvor jorderne mod syd tilfaldt klosteret, senere herregården Dueholm, og Rolstrup.

De 800 tønder land var fordelt på Indmarken, de højtliggende jorder lige nord for byen, Kæret, Grønmarken og Udmarken - samt Øren.

Borgerne indgik aftale om beskyttelse mod salg til udenbys folk. Hver gård i byen blev tillagt to bestemte lodder, en i Indmarken, en i Udmarken. De tilhørte gården og skulle følge den ved salg. Kæret og Grønmarken blev brugt i fællesskab, der først blev ophævet i 1824. Herefter var de enkelte englodder fordelt på og drevet af de enkelte gårde i byen.

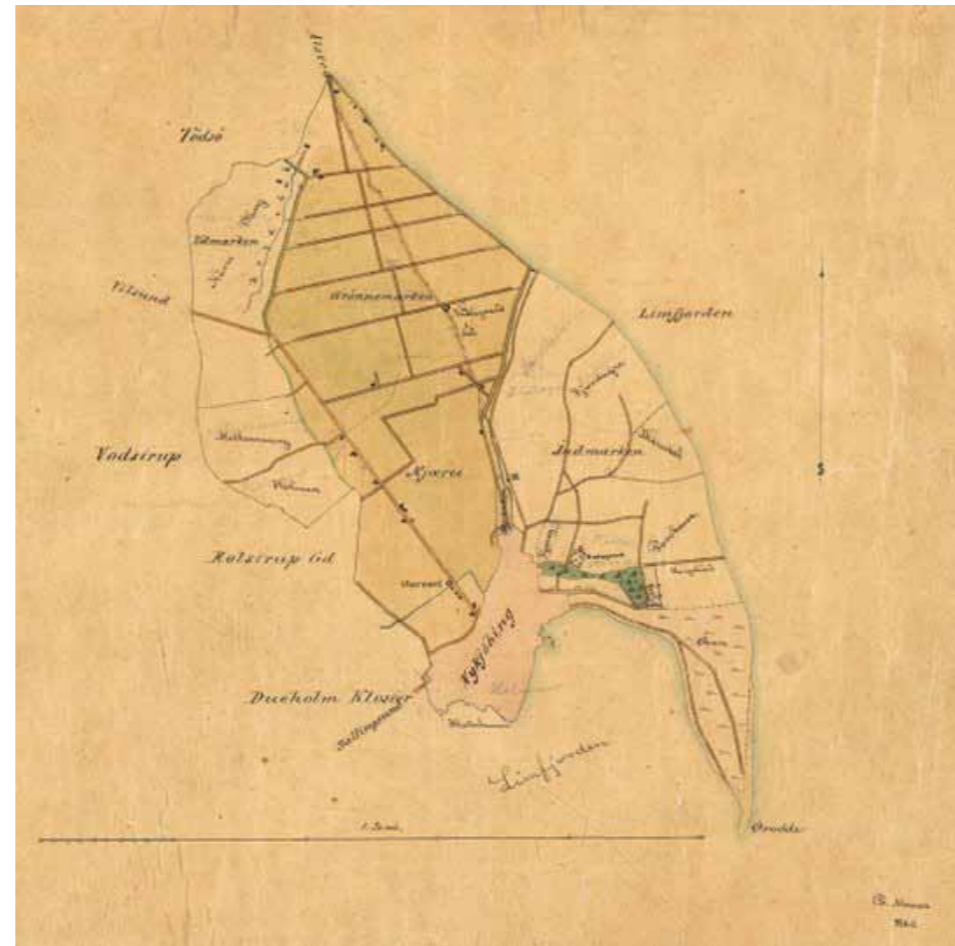
Kun Øren blev ikke udskiftet og opdelt i privatejede jordstykker. Den er fortsat byens fælles eje - fælled." - <https://oerodde.dk>

Tiden efter

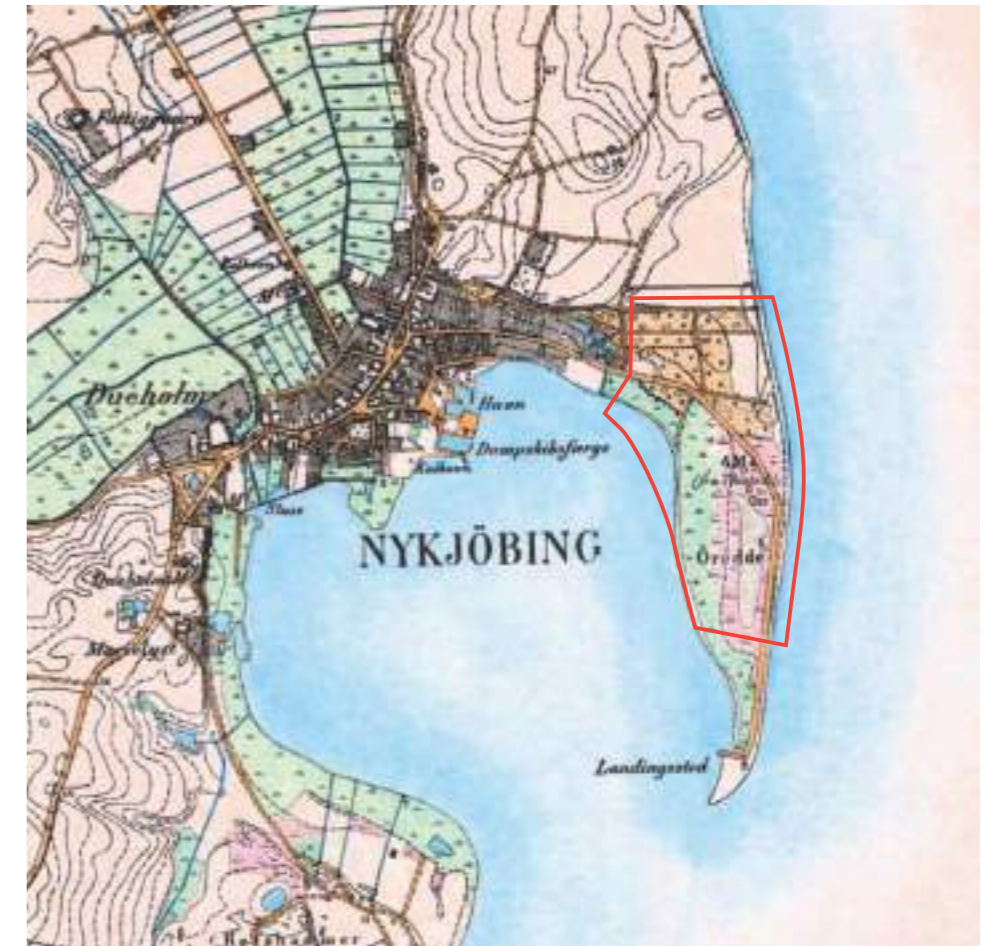
Gennem tiden har området været brugt til mange forskellige aktiviteter som jagt, fiskeri, grusgravning, forsøg på dyrkning, militær bastion, færgeoverfart, skibsværft, dyrehold, dyrskue, lodseplads, fester og idræt o.a.. I 1818 grundlages plantagen, og det før åbne landskab blev den skov, som karakteriserer området i dag.

KONG CHRISTIAN I AF DANMARK 1440
Portræt fra Frederiksborg Slot

GAVEN: ØRODDE, INDMARKEN, UDMARKEN OG KJÆRET
Kort over kongens gave, hvoraf kun Ørodde er fælles i dag

HEDE OG STRANDENG - TIDEN FØR PLANTAGEN
Høje målebordsblad 1870-1899

Muslingeindustri og turisme

STEDET

I et turismeperspektiv ligger Ørodde attraktivt i Sallingsund, med adgang til både de smukke naturområder på Mors og Salling, men også med by og natur helt tæt på. Man kan cykle eller vandre langs kysterne, sejle til Nykøbing, ankomme med bus eller bil over Sallingsundbroen. Her findes overnatningsmuligheder på vandrehjemmet og campingpladsen, som begge ligger omgivet af skov og strand og samtidigt i gåafstand fra bymidtens restaurationsliv og handel. Det er en naturskøn pendant til Jesperhus Blomsterpark.

Ørodde markerer sig også via Vilsund Blue og DTU Aqua / Dansk Skaldyrcenter, som ligger placeret på spidsen af odden. Her ligger Limfjordens skaldyrforskning og -industri side om side med fokus på en lokal råvare. En industri som har dannet afsæt for de årlige begivenheder: Skaldyrsfestivallen og Østers- og Muslingepremieren.

KYSTDESTINATION
Scalgo - Ortofoto

OVERNATNING
Vandrehjemmet - foto: Morsø Museum

SKALDYRSINDUSTRI
Østerskompagniet - foto: Ørodde.dk

STEDET

Recreation og fællesskab for byens borgere

I et lokalt perspektiv ligger Ørodde som et bynært naturområde, der gennem tiden har været et vigtigt mødested for byens borgere. Foreningsidrætten har haft sin storhedstid i området med cricket, fodbold, roning, atletik og gymnastik på de store åbne græsarealer. Der har været stadionanlæg, tribune, porte og enkelte klubhuse og idrætsklubber findes stadig.

Byens borgere har haft svømmeundervisning ved badehusene, badet langs stranden og danset i Pavillonen. Ørodde var i mange år et vigtigt mødested for byens unge og et sted, der tiltrak besøgende fra andre byer.

I dag fungerer området dels som rekreativ destination for gåture, hundeluftning og løbeture, dels til sommer- og vinterbadning og dels som idrætsområde for tennis, roklub, cricket og hundetræning.

IDRÆT I SKOVEN

Fodbold og atletikstadion ved stranden - foto: Museum Mors

ØSTERSTRAND

Badehusene - foto: Ørodde.dk

DANSEPAVILLONEN

Pavillonen - foto: Ørodde.dk

*”Vi håber en meget stor del af det grønne område bevares.
Husk endeligt at have Marselisborg Skov i Aarhus i tankerne, med
dens store værdi for Aarhus by...”*

- citat fra borgerinddragelsen

OPSAMLING PÅ ØRODDEVÆRKSTEDET

INTRODUKTION

Opsummering på borgerinddragelse

Borgerinddragelsen forløb over tre dage med åbent Øroddeværksted i gågaden. Her blev input samlet gennem forskellige formater:

En aktivitetskortlægning, hvor borgere kortlagde egen brug af Ørodde med ruter, destinationer og aktiviteter. Formålet med øvelsen var at få indsigt i borgernes brug af områdets stier og faciliteter samt inspiration til udviklingen.

På postkort fra fremtiden skrev borgere og aktører en hilsen fra fremtidens Ørodde med det formål at få indblik i borgernes drømme om fremtiden og "det gode liv i Nykøbing", og derigennem hente inspiration til det videre arbejde.

På en natursafari blev borgerne inviteret med til at kortlægge områdets naturværdier, artsammensætninger, stemninger og forskelligartede oplevelser som fundament for videreudvikling af natur og steder.

En række aktørinterviews gav indblik i bl.a. foreningslivet, driften, turismen, naturformidling, muslingeindustrien, erhvervs livet og events og store begivenheder i byen.

Med div. oplæg fra bl.a. Museum Mors og udformningen af en kulturhistorisk tidslinje blev borgerne opfordret til at komme med egne fortællinger, anekdoter, navne på steder etc.. Formålet var at få overblik over områdets udvikling og hvilke fysiske spor og fortællinger, visionsplanen kan bygge videre på.

Fokus på synergier

Opsamlingen har haft fokus på, hvor de forskellige input "kan noget i forhold til hinanden" - altså hvor der opstår synergier, så alle udvalgte tiltag har flere målgrupper og flere positive afkast.

Byggeri eller ej

Et stort tema inden borgerinddragelsen var, om der skulle bygges boliger på campingpladsområdet, og campingpladsen flyttes til stadiongrunden. Under borgerinddragelsesdagene talte majoriteten af borgere og aktører for at friholde Ørodde for boligbyggeri og fastholde området som fælles.

→ EN UNIK BLANDING

Ørodde rummer en fantastisk pulje af steder og muligheder, som mangler at blive fortalt og tilgængeliggjort

→ MINDERNES LAND

Der er mange minder og traditioner knyttet til fortiden, som vil kunne bidrage til fremtiden

→ MANGLENDE NATURFORMIDLING

Nærheden til byen gør Ørodde til et oplagt sted at formidle viden om naturen

→ STRANDEN BLIVER RINGERE

Østerstrand er byens bedste badestrand, men vandet er svært tilgængeligt, og faciliteterne er sparsomme

→ SMAL APPEL

Området bruges i høj grad af for naboer og seniorer. Det skal appellere til alle aldersgrupper og hele byen.

→ MANGLENDE SAMARBEJDE

Der er et stort potentiale i samarbejder og fleksibel deling af arealer og faciliteter

→ ET STED FOR DE MANGE - IKKE BOLIGER FOR DE FÅ

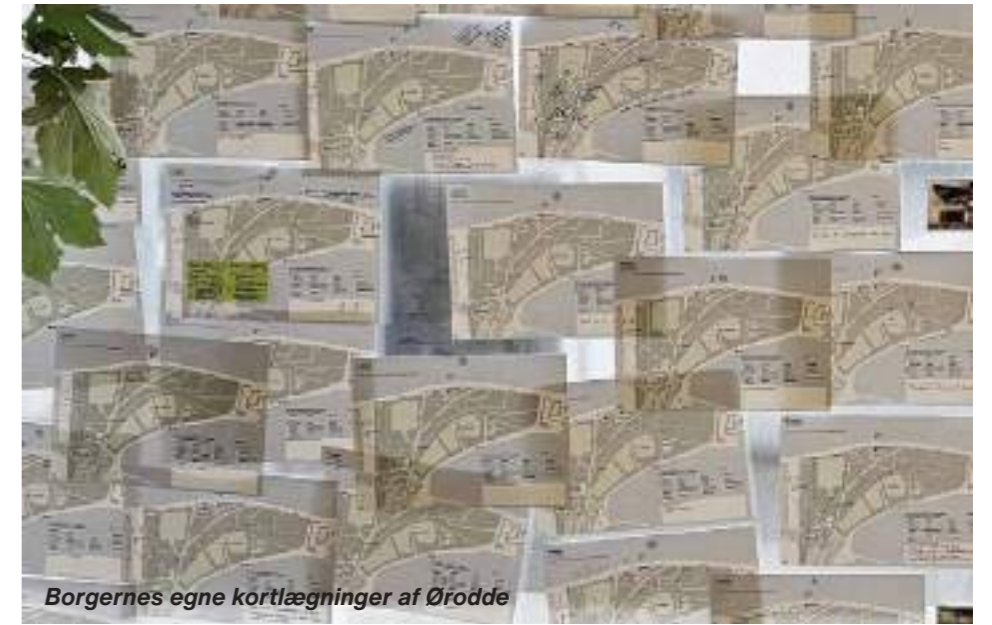
Der skal ikke bygges boliger på Ørodde, men skabes rammer om det gode liv

Workshop med 7. klasse fra Dueholmskolen

Indsamlede planter fra natursafari

Borgernes egne kortlægninger af Ørødde

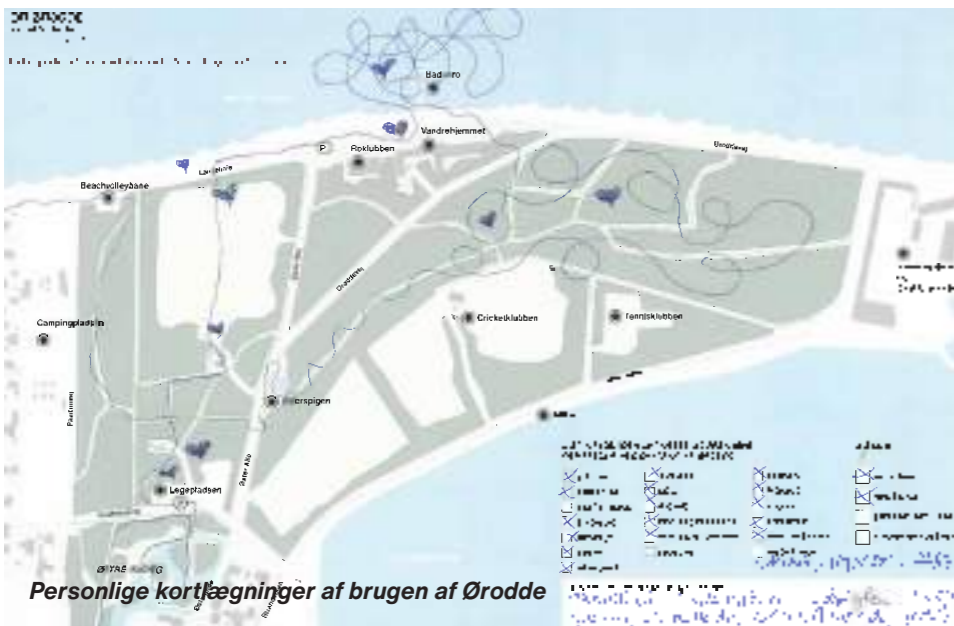
Natursafari langs Østerstrand

Ørødde værkstedet i gågaden

Natursafari gennem de forskellige dele af skoven

Personlige kortlægninger af brugen af Ørødde

Historisk oplæg ved Museum Mors

Indsamlede skaller fra natursafari

INTRODUKTION

Opsummering på den rumlige analyse

Den rumlige analyse af Ørodde forløb før, under og efter borgerinddragelsen, og resulterede i en række kort (se bilag) og konklusioner på de fysiske forhold og tekniske rammer for udviklingen af Ørodde.

Kortlægningen af Ørodde rum og steder pegede bl.a. på et stort potentiale i at tydeliggøre og opstramme skovens forskellige zoner, så kontrasterne bliver større, og skoven vil byde på flere forskelligartede rum. Derudover mangler området tydelige ankomstpunkter, forbindelser mellem nøgleområder og et wayfindingsystem, der giver den besøgende overblik over steder, ruter og attraktioner.

Naturkortlægningen gav indblik i terrænforskellene og den gamle strandengs højtstående grundvand, drænsystemer samt plantesammensætninger og invasive arter.

Kortlægningen af de kulturhistoriske spor gav et overblik over Ørodde mange særlige steder, som kan fremhæves for at give stedet flere oplevelser og en historisk dybde.

Værdien af områdets eksisterende bygninger blev også tydelig - særligt set i lyset af de bygninger, som er forsvundet fra Ørodde, og udfordringerne ved at opføre nyt inden for fredskov og strandbeskyttelseslinjen. Samtidigt blev det tydeligt, hvordan de programmerede områder (f.eks. tennis, madpakkehus, overnatning, beachvolley) ligger spredt i området.

→ SVÆRT TILGÆNGELIGT

Området opleves svært tilgængeligt med manglende forbindelser på tværs, dårlig adgang til vandet og en manglende åbning mod byen

→ MANGLENDE SAMMENHÆNG

De to kyster og naturen imellem er det, der gør Ørodde særlig, men oplevelsen er usammenhængende

→ UARTIKULERET GRØN RAMME

Naturen er sammensat som en mosaik, men har uartikulerede overgange og rum

→ UDVISKEDE HISTORISKE SPOR

Historien er rig, men sporene er udviskede, og mange traditioner er udvandede gennem tiden

→ SPREDTE AKTIVITETER

De spredte og ukoordinerede aktiviteter misser potentiale for synergi

→ VIGTIG BYGNINGSPULJE

Der er et stort uudnyttet potentiale i bygningspuljen

→ GRUNDVANDET TRÆNGER SIG PÅ

Grundvandet udfordrer strandengen og bør indtænkes i en langsigtet planlægning

Smal og svært tilgængelig rullestensstrand med strandbevoksning.

Lysningen i den mørke skov skaber et sted - en plads i skoven. Lyset lukkes ind og giver mulighed for en grøn bund.

Træallén, hvor træernes kroner danner et grønt tag og lukker himlen ude, imens stammernes rytme og aksiale placering anviser en retning og tunnel-virkning

Stejl kant og brat overgang mellem græsareal, kystsikring og vandet.

Det store åbne rum med en klippet plæne.

Det "vilde" og utilgængelige, hvor skovens "etager" flyder sammen

Overgang fra skovens rum med vejen som barriere mod vandet.

Træerne er med til at iscenesætte et rum.

Skovbrynet som kantzone og rumlig afgrænsning mellem skov og strand

STEDET

De planmæssige rammer, samfundsmæssige ændringer og en adaptiv planlægning

Udviklingen af Ørodde er underlagt flere udefrakommende rammer og forudsætninger, der ikke kan ændres, men kun navigeres ud fra og tages hensyn til. Det peger frem mod en adaptiv planlægning, hvor projektets udvikling bygges op ud fra et mål og en række trin mod målet. På den måde kan projektudviklingen igangsættes, og de kommende trin tilpasses udefrakommende forhold og andre ændringer over tid.

Planmæssige rammer

De mest markante planmæssige rammer for Ørodde er strandbeskyttelseslinjen og fredskovspligten, som kan blive en stopklods for mange tiltag. Det er rammer, der skal ses som en sikring af herlighedsværdier og dermed som en medspiller i udviklingen. Kort fortalt handler de om:

Strandbeskyttelseslinjen: Formålet med beskyttelsen er at bevare de åbne kyster og de landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier, der er knyttet til kysterne.

Fredskovspligt: Formålet med fredskovspligten er at sikre skov i Danmark med de deraf følgende samfundsværdier: træ til industri og byggeri, miljøvenligt brændstof, landskabelig skønhed, levesteder for dyr og planter, grundvands-

beskyttelse, CO2-binding, bevaring af fortidsminder og muligheder for befolkningens friluftsliv.

Samfundsmæssige ændringer

De samfundsmæssige ændringer er store, strukturelle forandringer som f.eks. klimakrisen, der resulterer i højere havvandstande, flere stormfloder, større skybrud og et stigende grundvandsspejl. For Ørodde betyder det, at den gamle strandeng vil blive vådere og vådere for hvert år, der går.

Relevant for Ørodde er også ændringer som:

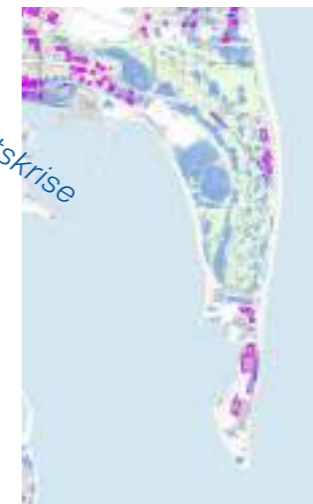
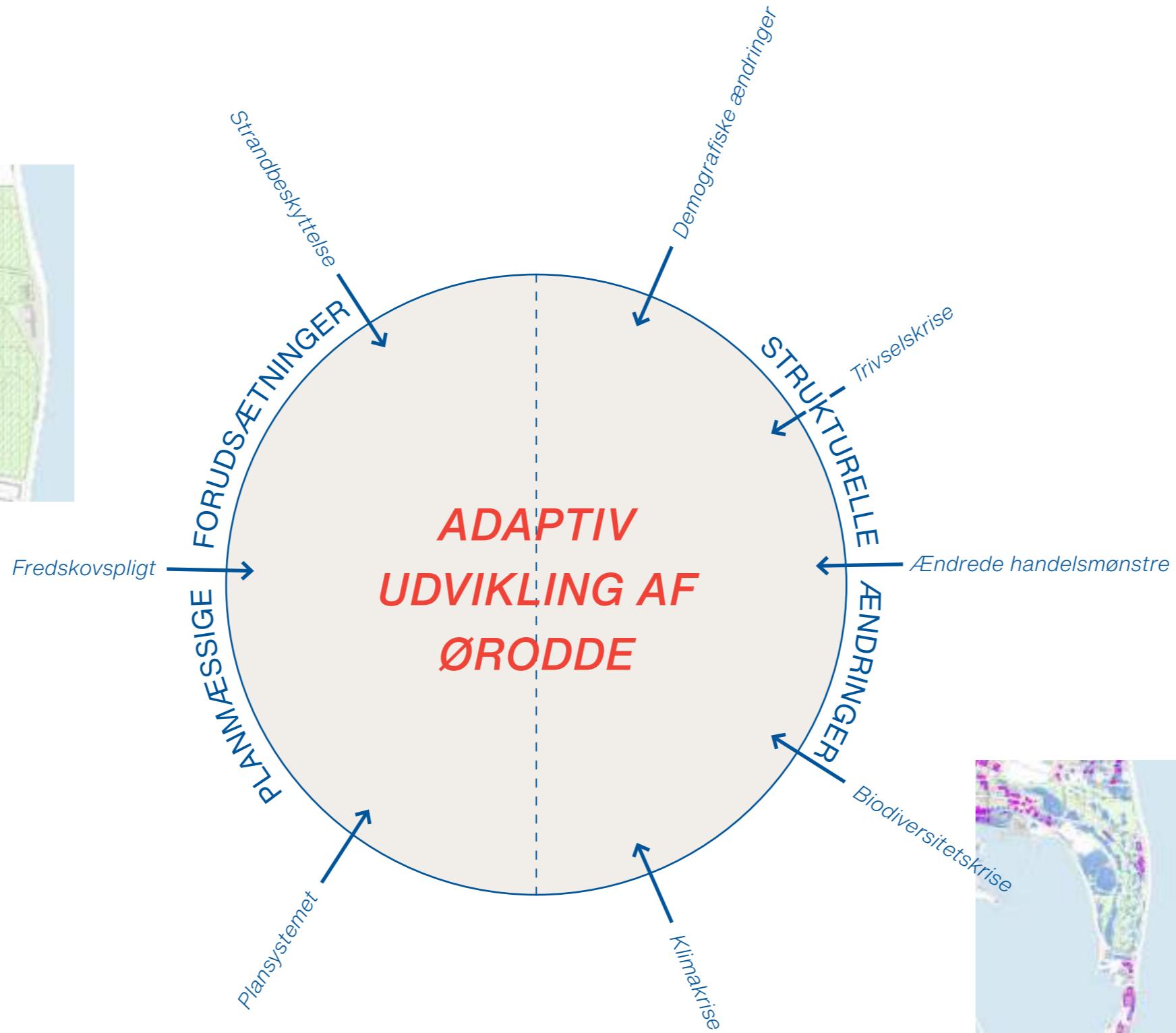
- biodiversitetskrisen, hvor levesteder for dyr og planter forsvinder, og invasive arter spredes og udfordrer økosystemerne.
- handelsmønstre, hvor bymidtens handel udfordres af nethandel
- demografiske ændringer, hvor aldersgennemsnittet bliver højere, og seniorer lever længere.
- trivselskrisen og stigende ensomhed, hvor stadig flere har det psykisk dårligt, oplever stress eller er ensomme, hvilket igen går ud over sundheden.

Strandbeskyttelseslinje

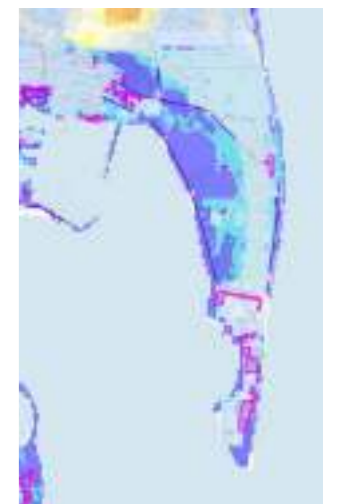
Fredskov

Nedbør - 10 års hændelse - 58 mm

Havvandsstigning - 20 års hændelse - 2.48 m

Terrænnært grundvand i dag

”Det allerbedste af alt var, når min far tog min lillesøster og mig med på en cykeltur til Ørodde i weekenden. Det var mit magiske område, hvor verden var større, mere pragtfuld, eventyrlig, lidt forbudt og farlig (den mørke skov og det dybe vand) og bare storslået smuk. Allerede turen derud var lang og flot. Vi kom forbi alle de vigtige bygninger - jernbanen, havnen, rådhuset og alle de smukke villaer, hvor de rige boede. Så kom porten ind til det ”andet sted”. Det var ikke mere byen. Det var drømmeland.”

- citat fra borgerinddragelsen

ÉN PLAN I TRE TRIN

De lavthængende frugter og den længerevarende arbejdsindsats

INTRODUKTION

En plan i tre trin

En samlet visionsplan i tre trin

Udvilingen af Ørodde er bygget op omkring en samlet visionsplan, der kan realiseres gennem tre trin, som har hvert sit formål og hver sin "sværhedsgrad".

Trin 1 - En samlet destination

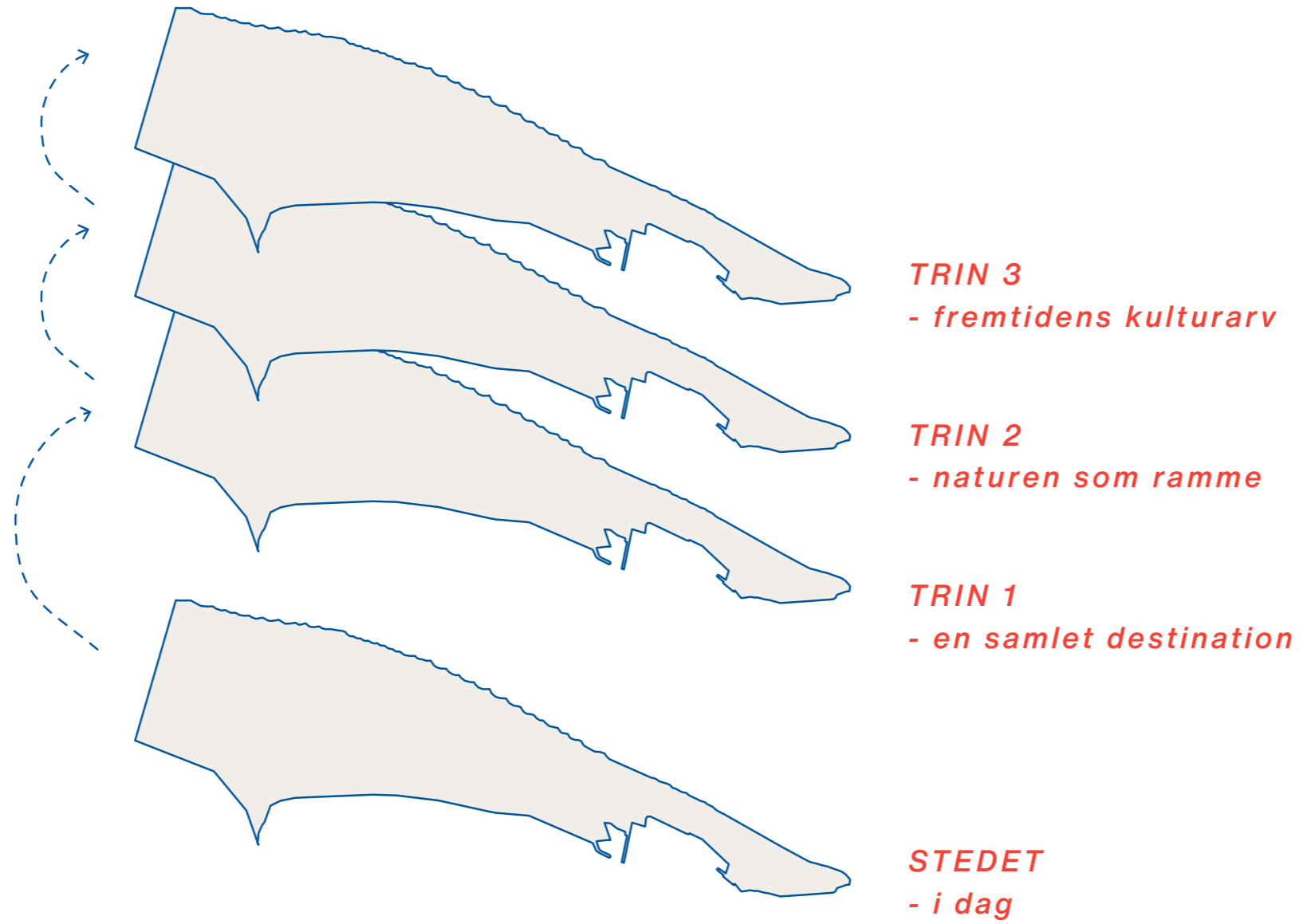
I trin 1 defineres Ørodde som en samlet destination, og det organisatoriske, grafiske og driftsmæssige arbejde ifm. det igangsættes. De første fysiske forandringer igangsættes, men indenfor rammerne af fredskov og strandbeskyttelsen.

Trin 2 - Den grønne ramme

I trin 2 igangsættes de store forandringer af den grønne ramme, som styrkes ift. støttepunkter, adgange, stier og opstramning af de grønne strukturer. Samtidigt øges tilgængeligheden til vandet. Dette er tiltag, som kræver dialog med Kystdirektoratet og Miljøstyrelsen omkring strandbeskyttelse og fredskov.

Trin 3 - Fremtidens kulturarv

I trin 3 igangsættes de ekstra tiltag, som vil tilføre Ørodde noget nyt - fremtidens kulturarv. Det er adgang til spidsen af odden, samling af sportsfaciliter og meget andet omkring det fleksible areal Lysningen, samt vådlægning af den gamle strandeng og udvikling af et nyt naturområde med adgang via boardwalks og naturstøttepunkter.

PLAN I TRE TRIN

Trin 1 - En samlet destination

Trin 1 handler om det forberedende arbejde for den videre udvikling af området og etableringen af samarbejde på tværs af aktører, som skal være afsættet for destinationsudvikling, kommunikation, wayfinding osv.

Herefter igangsættes de første fysiske tiltag. Det er tiltag, som kan realiseres, mens dialogen med Kystdirektoratet og Miljøstyrelsen igangsættes. Tiltag, der kan laves uden ansøgninger og for relativt få midler og gennem driften.

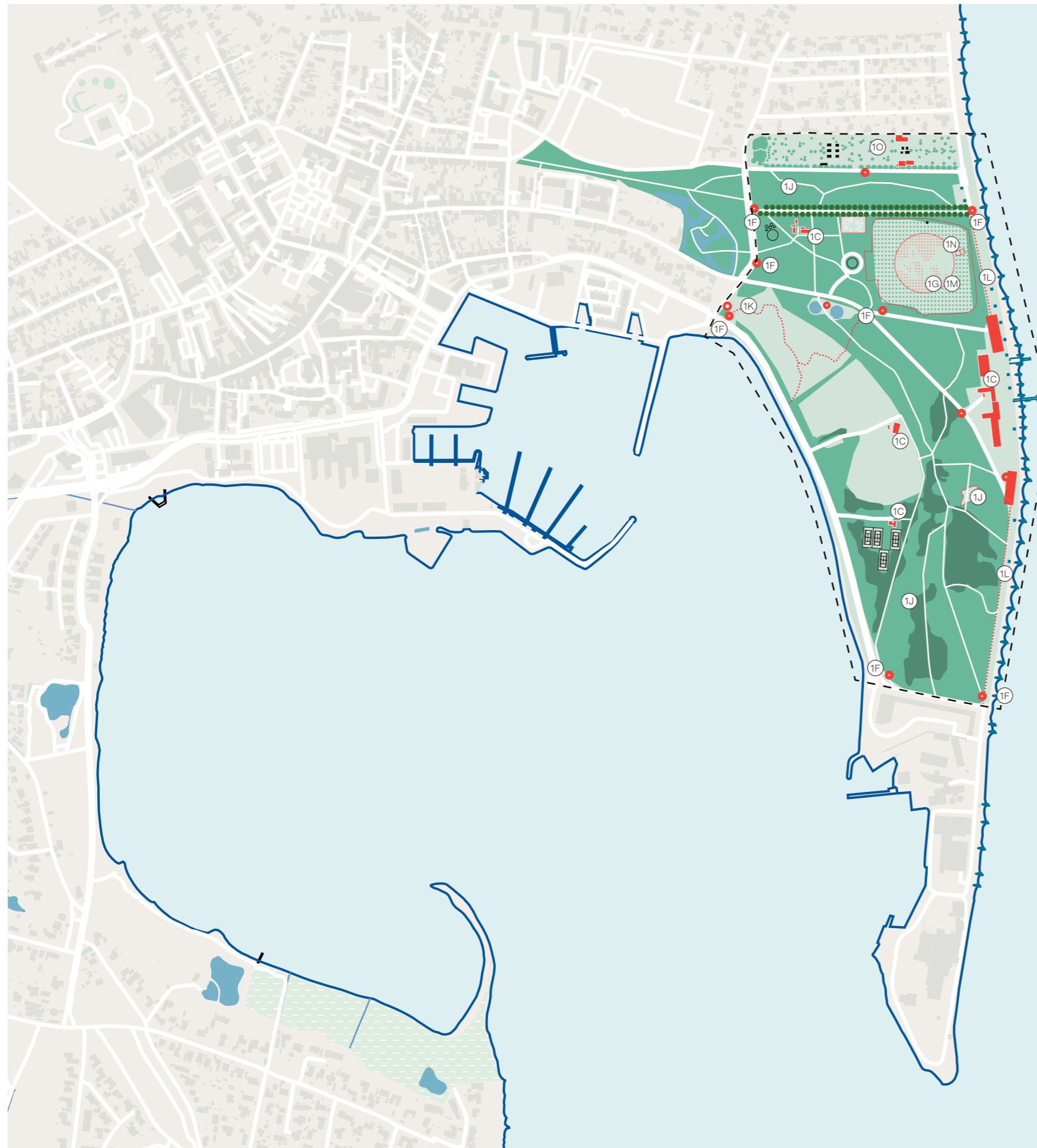
Tiltagene grupperes under følgende overskrifter:

- Øroddeforeningen
- Plan for destinationsudvikling
- De første grønne forandringer

Forbindelsen til byen

I dette trin styrkes forbindelsen til byen via et wayfinding projekt, som tydeliggør ankomstpunkter, giver overblik og tydeliggør ruterne. Forbindelsen styrkes også mentalt ved at etablere det organisatoriske og kommunikationsmæssige samarbejde, som gør det nemmere at få indblik i, hvad området kan tilbyde.

Turen rundt om Ørodde gøres også mere attraktiv for bløde trafikanter ved at transformere to vejstrækninger langs østkysten til stier.

ØRODDE FORENINGEN

1A - Organisering af foreninger og aktører

1B - Fælles digital platform

1C - Renovering af bygningspulje og opgradering til støttepunkter

PLAN FOR DESTINATIONSUDVIKLING

1D - Plan for destinationsudvikling

1E - Wayfinding- og naturformidlingsprojekt

1F - Opgradering af stier og ankomster

1G - 1:1 forsøg

1H - Årshjul for aktiviteter

DE FØRSTE GRØNNE FORANDRINGER

1I - Plan for naturudvikling, formidling og landart

1J - Tydeliggøre forskelligheder gennem drift

1K - Åbning af Kvaiborgs Eng

1L - Omdanne Langelinje og Øroddevej langs kysten til sti

1M - Opstarte det fleksible areal: Lysningen

1N - Beachvolleybanen

1O - Begrønning af campingpladsen

Oversigtsplan trin 1 - 1:7000

PLAN I TRE TRIN
TRIN 1 - EN SAMLET DESTINATION

Øroddeforeningen

1A - Organisering af foreninger og aktører

Områdets eksisterende aktører organiseres i en fælles forening. Det vil både kunne være områdets idrætsklubber og foreninger, badeklubben, løbeklubben, hundetræningsforening, vandrehjem, campingplads, naturvejleder, drift, turistforeningen o.a. som har en direkte interesse i Ørodde, samt fremtidige aktører på stedet. Det er også vigtigt at få fat i repræsentanter for den selvorganiserede idræt, som er voksende på landsplan. Der kan skeles til organiseringen omkring Morsø Multipark, der ikke skal betragtes som en konkurrent, men som en "makker" i byen.

Målet er at udveksle viden, samarbejde, dele faciliteter og bygninger, kunne søge fonde i fællesskab og fungere som en form for "friluftslivs-ambassade" for tilflyttere til byen og henvendelsepunkt for div. interesser.

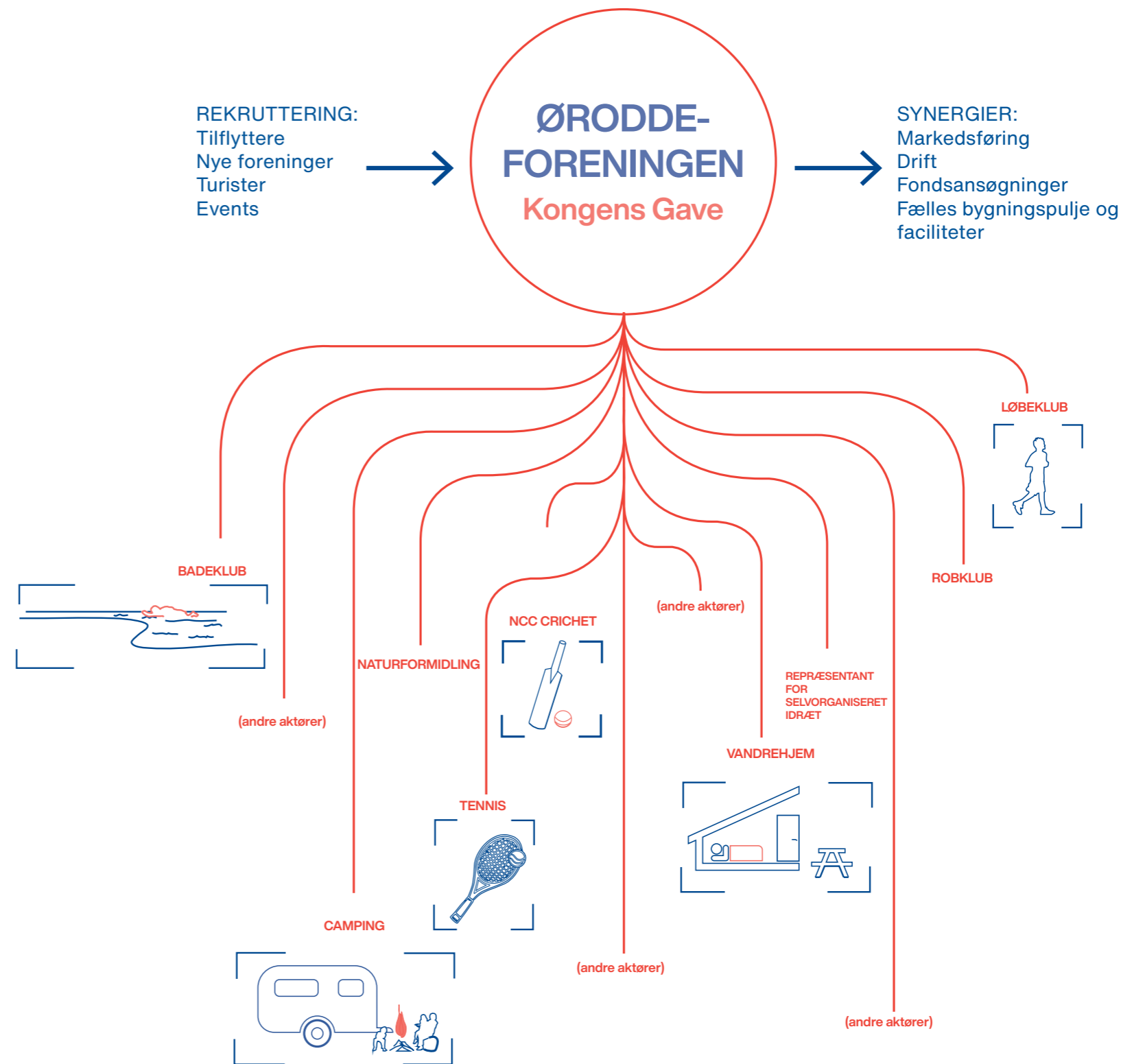
1B - Fælles digital platform

Organiseringen skal opbygge en fælles digital platform, så områdets mange muligheder bliver mere synlige for andre, og så kommunikationsniveauet hæves bredt blandt aktørerne.

1C - Renovering af bygningspulje og opgradering til støttepunkter

En vigtig del af samarbejdet på Ørodde er at betragte bygningspuljen som en fælles pulje. Det er vanskeligt at få mulighed for at bygge nyt på området, og det er derfor vigtigt, at bygningerne ikke forgår pga. mangende vedligehold og finansiering, samt at de udnyttes så godt som muligt af så mange som muligt.

Derfor renoveres bygningerne ud fra en fælles designskabelon med afsæt i de gule sten og sorte træværk, og de nære udearealer indrettes til, at mange brugere kan få glæde af dem. Også selvorganiserede idrætsudøvere og re-kreative brugere.

REFERENCER

PLAN I TRE TRIN
TRIN 1 - EN SAMLET DESTINATION

Plan for destinationsudvikling

1D - Plan for destinationsudvikling

Der skal laves en plan for destinationsudvikling, som bygger ovenpå det organisatoriske arbejde. Det handler om at blive præcis omkring, hvordan Ørodde kommunikerer, og hvilke turistgrupper det kan tiltrække - både helt lokalt og i en bredere sammenhæng. Hvad er kernefortællingen, og hvordan støttes den af grafik og wayfinding?

1E - Wayfinding- og naturformidlingsprojekt

Herefter følger det konkrete wayfindings- og naturformidlingsprojekt, som skal bestå af en designmanual for ankomster, støttepunkter, inventar/bænke og et skilteprojekt. Skilteprojektet skal både kommunikere områdets steder og faciliteter, historien og naturoplevelserne.

1F - Opgradering af stier og ankomster

Ankomstpunkter ved Ørodde opgraderes med skiltning og oprydning i beplantningen samt bunden - indenfor rammerne af fredskovspligten.

1G - 1:1 forsøg

Der igangsættes test af aktiviteter i området for at finde ud af, hvordan det fungerer, og hvad der er opbakning til og interesse for. Det handler om at afprøve forskellige formater og steder, inden de næste trin i planen, hvor faciliteterne udføres i en permanent udgave. Der kan testes på f.eks. den kommende Slette, langs stranden, i skoven og på Kvaiborgs Eng.

1H - Årshjul for aktiviteter

Der oparbejdes parallelt et årshjul for Ørodde, som over tid vil blive udbygget og tilpasset. Nogle uger eller weekender er der faste events i byen og hos foreningerne på Ørodde, som bør indgå i årshjulet. Det kan være events som "booker" bestemte områder på Ørodde - på sigt f.eks. med overnatning eller andet på Lysningen.

REFERENCER

En af de mest markante åbninger og ankomspunter i skoven i dag
(foto: Schønherr)

Oversigtskort
(foto: Morsø Kommune)

1:1 test med midlertidig kunst i skoven
(foto: Morsø Kommune)

Opbygning af årshjul for Ørodde
(foto: Le Bureau)

Afprøvning af events og aktiviteter
(foto: Rekomanderet)

Eksempel på wayfindingsystem
(illustration: Le Bureau)

PLAN I TRE TRIN
TRIN 1 - EN SAMLET DESTINATION
De første grønne forandringer

1I - Plan for naturudvikling, formidling og landart

Ovenpå årene med naturnær drift af Ørodde, nedskrives og videreudvikles driftsprincipperne. Formålet er at videreudvikle områdets naturværdi samt at tydeliggøre Ørodde's forskelligartede skovarealer og "rum" i skoven gennem forskellige driftsprincipper. Formidlingsperspektivet koordineres med wayfindingprojektet.

1J - Tydeliggøre forskelligheder gennem drift

Planen iværksættes, og de nye driftsprincipper vil føre til en mere forskelligartet skov.

1K - Åbning af Kvaiborgs Eng

Kvaiborgs Eng ligger udenfor fredskovsområdet, men vender i dag ryggen mod byen. Området åbnes op, så man kan se derind gennem træerne, og der klippes forbindende stier over græsområdet.

1L - Omdanne Langelinje og Øroddevej langs kysten til sti

I dag er skoven skarpt adskilt fra vandet af asfaltveje. Vejstykket med Langelinje og den del af Øroddevej, som løber langs kysten, transformeres om til

stier med mulighed for brandredning, hvis det påkræves.

Der anlægges vendepladser for enden af dem, så det også fremover vil være muligt at ankomme til Østerstrand med bil, blot ikke at køre langs stranden. Det vil fredeliggøre kyststrækningen og give plads til mere kystnatur.

1M - Opstarte det fleksible areal: Lysningen

Der plantes til omkring Lysningen, så den defineres som et cirkulært rum, og der laves test af varierende klipninger af græsset på forskellige tider: geometriske klipninger til nogle begivenheder og "fuldmandsklipning", som er fremmende for biodiversiteten på andre tidspunkter.

1N - Beachvolleybanen

Beachvolleybanen flyttes til Lysningen, for at give plads til en vendeplads i forbindelse med, at Langelinje transformeres om til en sti. Samtidig bliver banen det første konkrete program i Lysningen.

1O - Begrønning af campingpladsen

Campingpladsen begrønnes, så den fremstår som en forlængelse af skoven.

REFERENCER

PLAN I TRE TRIN

Trin 2 - Naturen som ramme

I trin 2 styrkes naturen som ramme og suppleres med støttepunkter og steder, der kan forbedre fællesskabsdannelse, turisme, og mulighederne for at bruge Ørodde i hverdagen og til festlige anledninger.

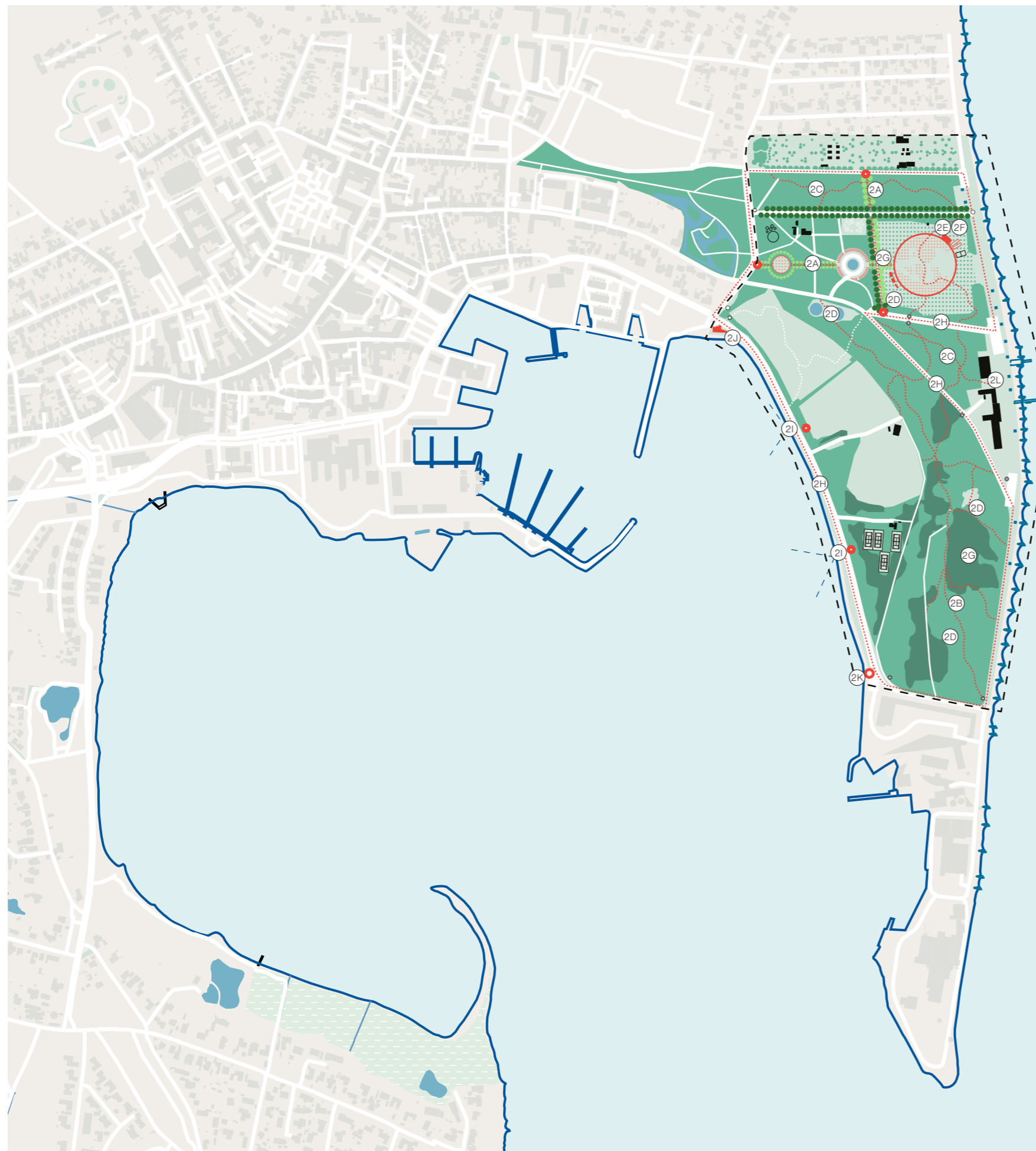
Her skal ansøges om forskellige tiltag hos styrelserne.

Tiltagene grupperes under følgende overskrifter:

- Mere og mere varieret natur
- Støttepunkter for flere målgrupper
- Tilgængelighed til vandet

Forbindelsen til byen

I dette trin vil forbindelsen til byen i høj grad handle om den akse, der løber på tværs af Ørodde fra Anlægget til biodiversitetsanlægget, over den gamle rundkørsel, tværs over Lysningen og ud til Østerstrand, plus aksen fra campingpladsen og ned i skoven. Derudover vil cykelstien og strandpladsen ved Tage Pries' skulptur og solnedgangspladsen længere sydpå skabe en fysisk og visuel forbindelse til byen.

MERE OG MERE VARIERET NATUR

- 2A - Nye grønne akser og forbindelser
- 2B - Implementering af plan for naturpleje og landart
- 2C - Omlægning af skovstierne
- 2D - Iscenesætte kultursporene med kunst

STØTTEPUNKTER FOR FLERE MÅLGRUPPER

- 2E - Træningslegeplads - støttepunkt
- 2F - Overdækning til besøgende og hang-out for de unge
- 2G - Shelters

TILGÆNGELIGHED TIL VANDET

- 2H - Cykelsti og belysning langs hele kanten
- 2I - Trin over diget ved vestkysten
- 2J - Strandplads ved Tage Pries' skulptur
- 2K - Solnedgangsplads
- 2L - Placering eller indbygning af sauna

Oversigtsplan trin 1 - 1:7000

PLAN I TRE TRIN
TRIN 2 - NATUREN SOM RAMME

Mere og mere varieret natur

Nye grønne akser og forbindelser

I dette trin arbejdes der med nye forbindelser, der vil sammenkoble vigtige punkter på og omkring Ørodde.

Lysningsaksen

Der etableres en forbindelse på tværs af Ørodde fra Anlægget og gennem det lille biodiversitetsanlæg, videre til den tidligere rundkørsel, tværs over Lysningen og ud til Østerstrand, hvor der åbnes op i beplantningen. På den måde kommer de forskellige anlæg til at hænge sammen, og forbindelsen til byen vil styrkes.

Den gamle rundkørsel istandsættes og udvides med parkeringspladser og vil fremadrettet fungere som afsætningssted for både store og små køretøjer, samt parkering ved events.

Campingpladsaksen

Der etableres en forbindelse fra campingpladsen og ned i skoven som en nord-

sydgående akse. Tidligere har den nordlige del af Ørodde haft mere barokke træk med tydelige akser.

Implementering af plan for naturpleje og landart

Den fulde plan for naturpleje, formidling og landart implementeres.

Omlægning af skovstierne

For at tydeliggøre stihierarkiet og skovens forskellige oplevelser omlægges stierne i skoven til små snoede stier, og de suppleres med flere, hvor der er behov.

Iscenesætte kultursporene med kunst

Områdets forskellige kulturpor iscenesættes med kunst eller landart. Det kan f.eks. være Holger Danskes Briller, Møllehøjen, den bulede skovbund efter sandgravning eller den gamle port til stadionområdet.

REFERENCER

De store græsarealer i dag
(foto: Schønherr)

Landart der fremhæver kulturhistoriske spor

Variation i skoven efter naturnære driftsprincipper
(foto: J.B. Larsen)

Kunst i skoven kan formidle stedets historie
(foto: Morsø Kommune)

Plantning af nye alléer, som sammenbinder Ørodde med den omgivende by
(foto: Schønherr - Vestra Kiregård)

Kunst i skoven
(foto: Morsø Kommune)

PLAN I TRE TRIN
TRIN 2 - NATUREN SOM RAMME

Støttestrukturer for flere målgrupper

Træningslegeplads - støttepunkt

Ved Lysingen anlægges en træningslegeplads for flere aldre. Pointen er, at den indskrives i cirklen ved Lysningen og kan fungere både som legeplads for børn og som træningsstation. På den måde kan forældre aktiveres, når børnene leger, og trænende folk kan inspirere børn.

Overdækning til besøgende og hang-out for de unge

Langs Lysningens kant etableres et opholdssted, som kan fungere som mø-

dested og ly for besøgende og hang-out for de unge. Overdækningen kan suppleres med grejskab, så skoleklasser kan have udendørs undervisning her og motionister kan låne udstyr.

Shelters

Der bygges shelters, enten i skoven eller ved Lysningen, hvor de vil kunne bruges sammen med Lysningens øvrige faciliteter.

REFERENCER

Udendørs undervisning og naturformidling
(foto: Brøndby Kommune - Naturskole)

Lege- og træningsinstallationer for både store og små
(foto: BOGL - Remiseparken)

Cykelsti langs kysten gør oplevelsen tryk
(foto: Minicamp De Welblok)

Shelter giver ly og overnatningsmuligheder
(foto: Adept - Naturpark Amager)

Mødested ved Lysningen
(foto: Morsø Kommune)

Naturformidling og undervisning
(foto: Danmarks Naturfredningsforening)

PLAN I TRE TRIN
TRIN 2 - NATUREN SOM RAMME

Tilgængelighed til vandet

Cykelsti og belysning langs hele kanten

Der anlægges cykelsti langs hele kanten af Ørodde, og strækninger uden belysning suppleres med belysning, så det bliver trygt at cykle også i vinterhalvåret.

Trin over diget ved vestkysten

I dag er vandkanten langs vestkysten svært tilgængelig - både på grund af diget, og fordi det er en rullestensstrand, som er vanskelig at gå på. Der etableres trin over diget for enden af de to tværgående stiforbindelser over Ørodde, så diget kan forceres og vandet gøres tilgængeligt.

Strandplads ved Tage Pries skulpturen

Med det dobbelte formål at skabe et opholdssted ved vandet og at sammen-

binde vandet og stiforbindelsen over Kvaiborgs eng, anlægges en strandplads med en siddekant, der indbyder til ophold og leg.

Solnedgangsplads

Der, hvor Strandvejen svinger ind tværs over Ørodde, anlægges en solnedgangsplads, hvorfra byens skyline kan nydes i aftenens solen.

Placering eller indbygning af sauna

Badeklubbens sauna opsættes i sin egen bygning eller indbygges i eventuelt roklubbens bygninger ud fra princippet om, at bygningerne på Ørodde er en fælles bygningspulje og skal kunne rumme mange funktioner og mange forskellige brugere.

REFERENCER

PLAN I TRE TRIN

Trin 3 - Fremtidens kulturarv

I trin 3 er de større og mere komplekse tiltag, som vil markere Ørodde på en ny måde, som samtidig rækker tilbage i tid.

Her skal ansøges om forskellige tiltag hos styrelserne, søges fonde og laves et større organisatorisk forarbejde for at kunne realisere projekterne.

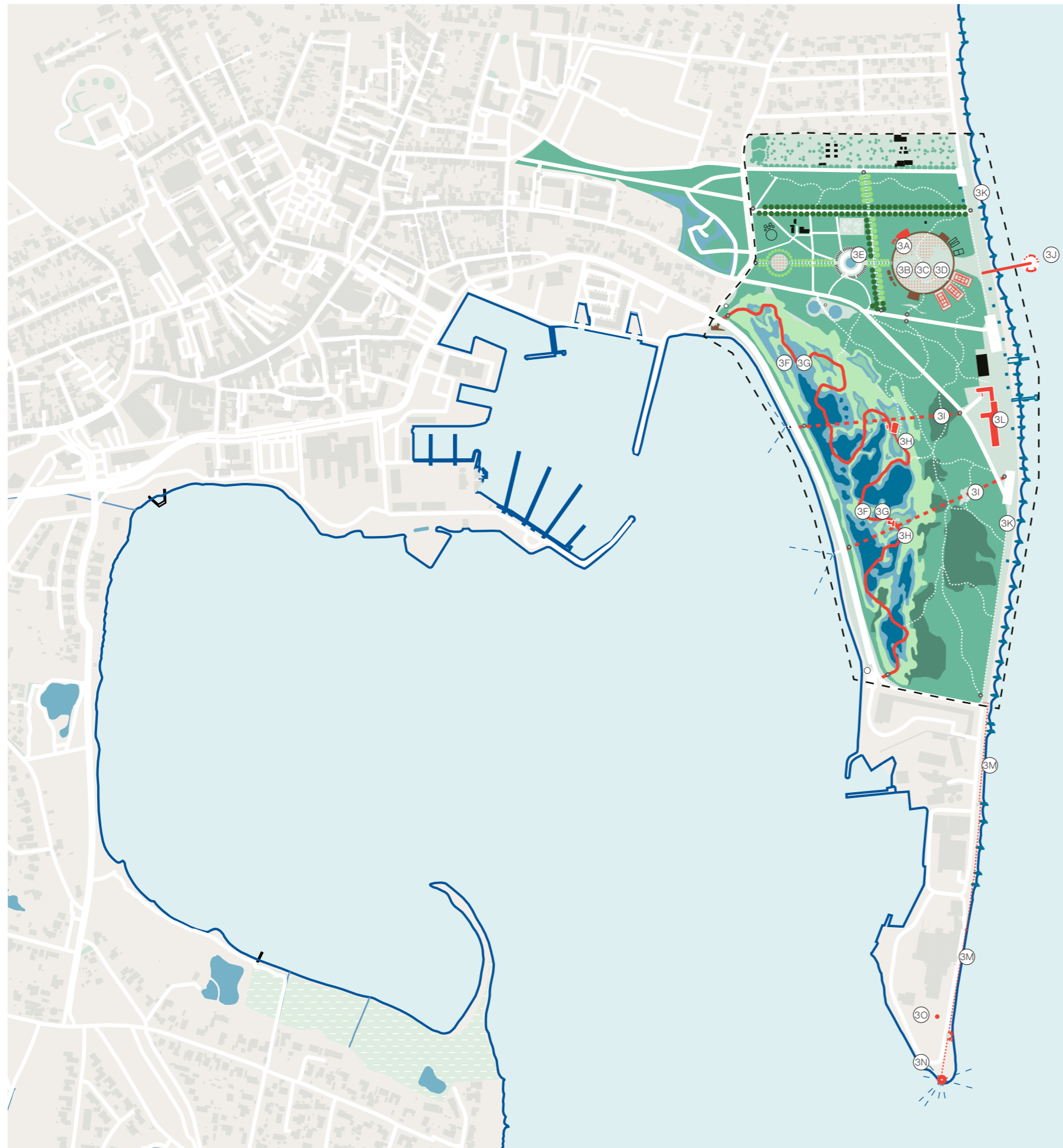
Tiltagene grupperes under følgende overskrifter:

- Events i Lysningen
- Ny våd natur
- Badekultur og adgang til spidsen

Forbindelsen til byen

I dette trin vil forbindelsen til byen styrkes gennem boardwalken, der løber gennem vådområdet. Den starter ved det nye byrum/strandrum ved Tage Pries skulpturen og inviterer derfra tværs over Kvaiborgs Eng og videre ud i områder.

Derudover vil forbindelsen til spidsen forlænge stisystemet til en helt ny attraktion, og de to akser tværs over Ørodde, som forbinder østkyst med vestkyst.

EVENTS I LYSNINGEN

- 3A - Basis infrastruktur ved Lysningen
- 3B - Flytning af tennis og hundetræning
- 3C - Pavillon
- 3D - Pop up restaurant
- 3E - Shuttlebus

NY VÅD NATUR

- 3F - Naturgenopretning ved oversvømmelse af gl. strandeng
- 3G - Boardwalk gennem vådområdet
- 3H - Naturstøttesteder ved tidl. klubhuse
- 3I - Nye stiforbindelser på tværs

BADEKULTUR OG ADGANG TIL SPIDSEN

- 3J - Fjordbad
- 3K - Trapper eller ramper til Østerstrand
- 3L - Badehotel
- 3M - Boardwalk til spidsen
- 3N - Udsigtsplatform
- 3O - Belysning af musligetårnet

Oversigtsplan trin 1 - 1:7000

PLAN I TRE TRIN
TRIN 3 - FREMTIDENS KULTURARV

Events i Lysningen

Basis Infrastruktur ved Lysningen

I dette trin etableres en basisinfrastruktur ved Lysningen med el, vand og kloak. Det gør det muligt at afholde en bred vifte af events langt nemmere end i dag. Det kan overvejes, om der skal indgå permanente toiletfaciliteter også.

Herefter kan årshjulet udvides med endnu flere aktiviteter i Lysningen. Det kan være aktiviteter som glamping i de uger, hvor byen har rigtig mange gæster udefra, rostævner, motionsløb, open air biograf og koncerter.

Flytning af tennis og hundetræning

Tennisbanerne og hundetræning flyttes til Lysningen, hvor et nyt tennisanlæg placeres i kanten af Lysningen, og der sikres gode læforhold ved banerne. På den måde vil sporten få en langt højere eksponering og være lettere tilgængelig for et samarbejde med vandrehjemmet og campingpladsen, hvis gæster vil kunne leje sig ind på banerne. Cricketbanerne og klubfaciliteter flyttes til et andet sted i området eller byen.

Pavillon

Der opføres en pavillon ved Lysningen, som kan fungere som fælles klubhus for idrætsforeninger, den selvorganiserede idræt, besøg af daginstitutionerne m.l..

Pop-up-restaurant

Der etableres samarbejder med én eller flere restauratører, der kan drive en pop up restaurant i Lysningen, som kan åbne ved særlige lejligheder eller i højsæsonen.

Shuttlebus

Ved events kan biler parkere ved den gamle rundkørsel, og yderligere parkeringsbehov løses med en shuttlebus, som samler besøgende op andre steder i byen og kører til Ørodde.

REFERENCER

Træbro og pavilloner indrammer Lysningen
(foto: Norrøn)

Glamping i bestemte uger om året
(foto: Lillero)

Det tidligere fodbold og atletikstadion i direkte forbindelse med stranden
(foto: Morsø Museum)

Den tidligere Dansepavillon
(foto: Morsø Museum)

Sportsevents starter på Lysningen
(foto: Furesø Løbet)

Byfester eller koncerter på Lysningen
(foto: Phil Holbaek)

PLAN I TRE TRIN
TRIN 3 - FREMTIDENS KULTURARV

Vådlægning af den gamle strandeng

Naturgenopretning ved oversvømmelse af gl. strandeng

I dette trin omdannes den gamle strandeng til et stort vådområde ved at kappe drænene og stoppe pumpen, der pumper grundvandet ud i fjorden. Inden det, bearbejdes terrænet, så det vil danne små øer og tuer i vådområdet og give grobund for en mere varieret natur. Samtidigt tilplantes dele af området med elletræer, som på sigt vil danne en ellesump, og de gamle veje til klubhusene fjernes.

Naturstøttepunkter ved tidl. klubhuse

De tidligere klubhuse for tennis og cricket omdannes til naturstøttepunkter,

som byggerier på pæle i det nye vådområde. Det kan være et fuglekiggertårn, en skolestue eller naturformidlingspunkt, en overdækning o.a.

Ligesom ved Lysningen skal her være et grejskab, så skoleklasser, daginstitutioner og andre kan få adgang til udstyr og idéer til aktiviteter i vådområdet.

Nye stiforbindelser på tværs

For at sammenkoble de to kyststækninger etableres der to forbindelser på tværs af Ørodde, som skaber en direkte ret linje og et langt lige kig.

REFERENCER

Fuglekiggeri i vådområdet
(foto: Kristligt Dagblad)

vådområdets skumende blanke vand, tuer og øer

Ellesump med træer der vokser i vådområdet
(foto: Olzsynka Grochowska)

Transformation af klubhuse til naturstøttesteder på pæle
(foto: Norrøn - skovskolen)

Boardwalk gennem vådområdet giver adgang for alle
(foto: Starym Saczu - Enklawa Przyrodnicza)

Fiskeri af insekter og smådyr med de yngste
(foto: Danmarks Naturfredningsforening Norddjurs)

PLAN I TRE TRIN

Info om vandforhold, grundvandstand og naturtyper

Den østlige del af Ørodde er inddæmmet tidligere strandeng og ligger i en lavere kote end resten af Ørodde, og grundvandet står højt. Allerede i dag er der dage, hvor cricketbanerne er for våde af højtstående grundvand til at kunne spilles på. Diget er tidligere blevet skyllet væk, og vejen ødelagt under en stormflod. Siden er diget blevet hævet, og arealet bag diget er i dag drænet, og drænvandet pumpes ud i fjorden.

Over tid vil grundvandet stige som konsekvens af, at det generelle havvandsspejl stiger - de to følger hinanden i kystnære zoner. Samtidigt kommer der mere og kraftigere nedbør. Det betyder, at det tidligere strandensareal vil blive mere og mere udfordret af vand nedefra, og det vil gå ud over anvendeligheden af sportsbanerne og klubhusenes tilstand.

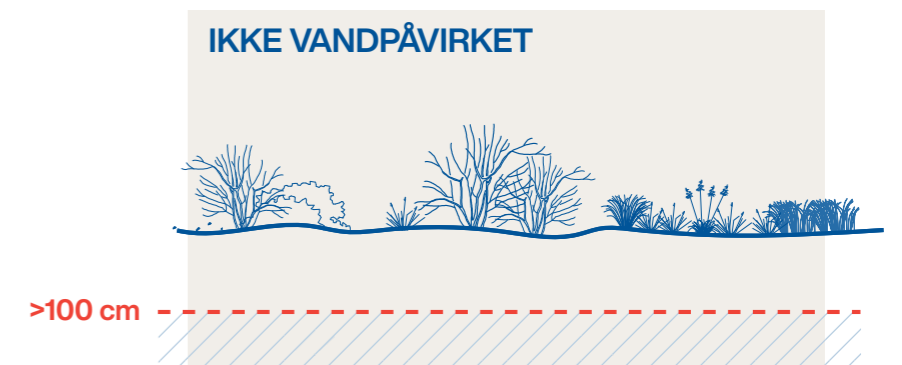
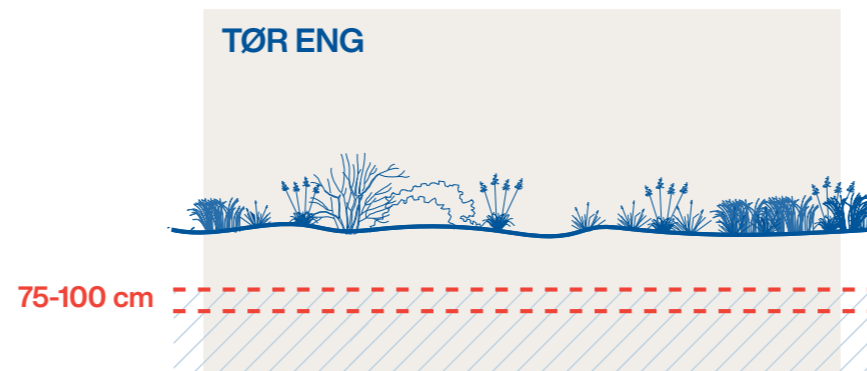
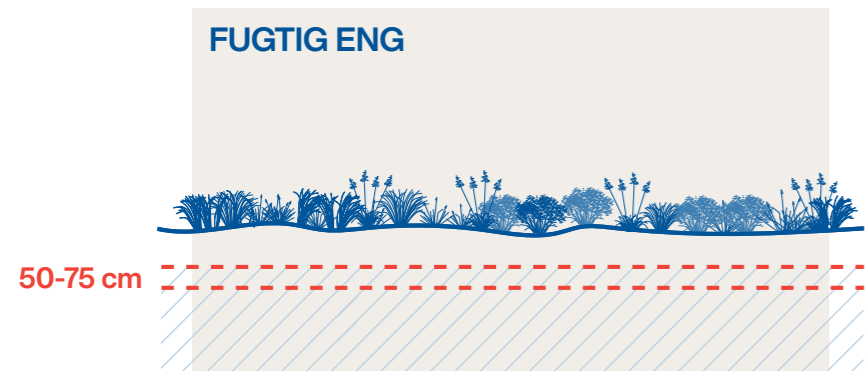
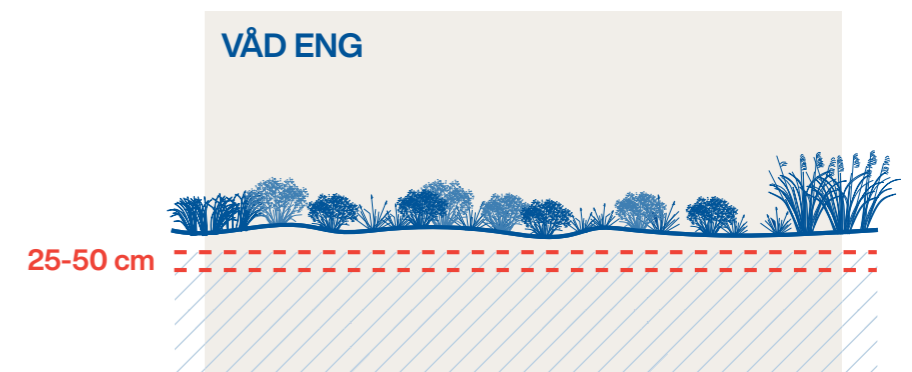
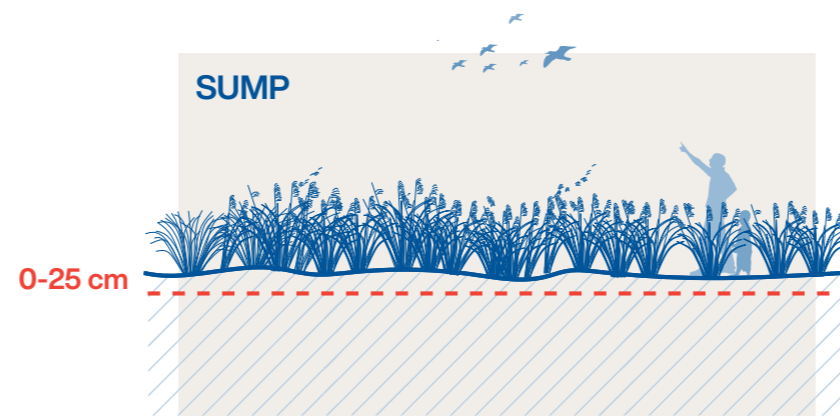
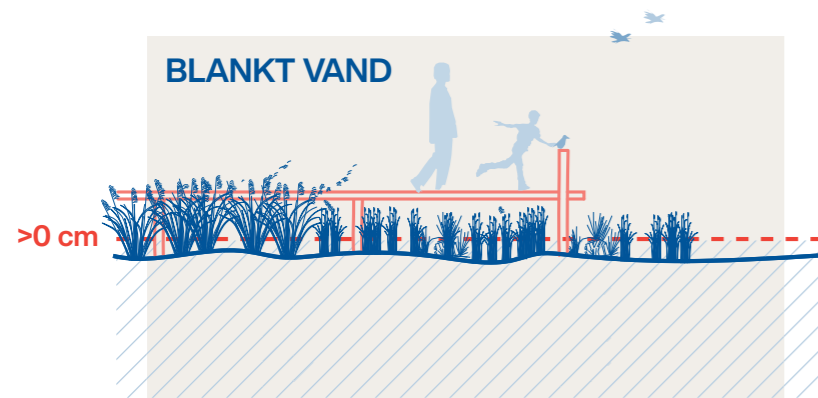
Hvor hurtigt vandet stiger, kommer an på de globale CO2 udledninger og tipping points, og er derfor vanskelige at være præcise omkring.

Th. ses en graf med fremskrivning af havvandstanden ved Struer. Områderne er delvist sammenlignelige, men der bør igangsættes undersøgelser af de specifikke forhold for Ørodde for bl.a. fremskrivning af havvandstigningen samt undersøgelser af, hvordan grundvandet bevæger sig. Der bør også foretages en kortlægning af den tidligere losseplads og dens indvirken på naturen i dag og ved en vådlægning af området. Samtidig skal der undersøges, om området kan indgå som en del af skybrudssikringen af andre dele af byen samt mulighederne for at lukke saltvand ind i området for at genetablere en strandengsnatur. Alternativt kan den vådlægges med ferskvand fra kappede grundvandsdræn samt regnvand.

På næste side ses tegninger af, hvilken naturtype der følger forskellige grundvandsstande.

Sammenlignelig fremskrivning af havvandstand fra Struer (år vs. meter) - WSP ingeniører

Principsnit af grundvandsstand og naturtyper

PLAN I TRE TRIN
TRIN 3 - FREMTIDENS KULTURARV

Badekultur og adgang til spidsen

Fjordbad

I aksen ud for Lysningen placeres et fjordbad som en nyfortolkning af de gamle badehuse på vandet. Her kan være adgang for både badegæster, kajaker og små både.

Trapper eller ramper til Østerstrand

For at forbedre adgangen til vandet ved Østerstrand, etableres trapper eller ramper ned ad skråningen, ud for et par af strækningens knudepunkter.

Badehotel

Vandrehjemmet ligger utroligt attraktivt med udsigt over vandet. Det opgraderes til et badehotel med en ekstra etage og forbedrede faciliteter, som i endnu højere grad bruger beliggenheden ved vand og skov.

Boardwalk til spidsen

Stien langs Østerstrand forlænges som en boardwalk, der løber over stenkast-

ningen og afskærmes fra industriområdet med et hegn. Boardwalken løber helt ud til spidsen, hvor der ikke er industriaktiviteter, men udsigten til gengæld er formidabel og minder om Grenen ved Skagen, hvor vandene brydes, og man får oplevelsen af at stå "midt i vandet". Herfra er der næsten en 360 graders udsigt.

Udsigtsplatform

Der etableres en udsigtsplatform på spidsen - igen udenfor det aktive industriområde.

Belysning af muslingetårnet

Muslingetårnet står som et af de sydligste byggerier på Ørodde og belyses om aftenen, så det kommer til at indgå som en markør for området.

REFERENCER

De historiske badehuse
(foto: Morsø Museum)

Nyfortolkning af de historiske badehuse
(illustration: Schønherr)

Boardwalk langs østsiden af industriområdet
(foto: Schønherr - Badnholm Havn)

Badebro som destination for mange
(foto: Gjøde og Paulsgaard - Infinity Bridge)

Vandrehjemmet ombygget til badehotel
(illustration: Loop arkitekter - Samsø Badehotel)

Udsigtspunkt på spidsen
(foto: LJB AS)

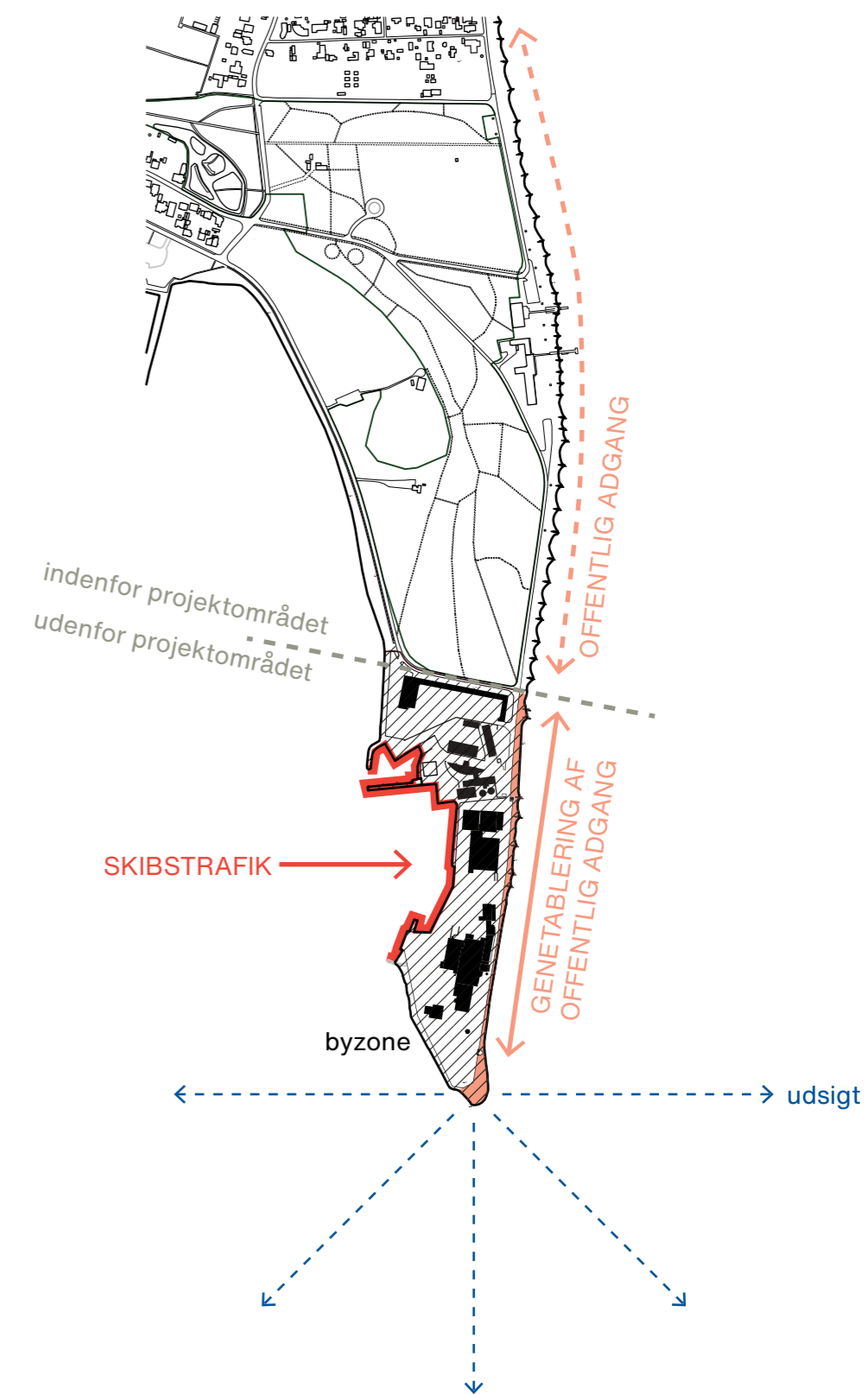
PLAN I TRE TRIN
Info om spidsen af Ørodde

Hele Ørodde er idag offentligt ejet, og der har tidligere været offentlig adgang til spidsen og har haft attraktioner som bl.a. en ro-færgefærg og en roklub. Før det var der jagt og fiskeri fra spidsen.

I dag bruges området af Vilsund Blue og DTU AQUA / Dansk Skaldyrscenter, som er vigtige eksponenter for skaldyrsindustrien på Mors og Limfjordsøsters. Skaldyrsindustrien har beriget lokalsamfundet, og skaldyrene er i dag en føde-vare med stor eksponering. Der er derfor en stor gevinst ved at gøre spidsen tilgængelig for besøgende igen - denne gang blot på ydersiden. Oplevelsen af kunne kigge ind til industrianlægget og dufte skaldyrene er meget særlig.

Sikkerheden og trygheden ved en offentlig adgang til spidsen skal være på plads. Begge aktører kører med tunge køretøjer, og Vilsund Blue har skrappe krav til fødevarer sikkerhed ved deres anlæg. Skibstransport til anlægget foregår fra vestsiden. De forskellige hensyn vil derfor kunne løses ved at holde de rekreative gæster på oddens østside.

FOTOS FRA STEDET

"TANKE OP. Nyde naturen - udsigten. FLOW. Svømme, vinterbade, sauna (når den er der). Åndehul i hverdagen for krop og sjæl. Gå ture, lege, mødes med familie og venner. Sidde og være..."

- citat fra borgerinddragelsen

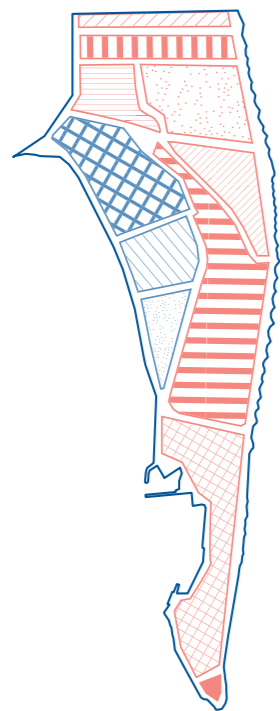
DEN SAMLEDE VISIONSPLAN

Det langsigtede mål

PLAN I TRE TRIN

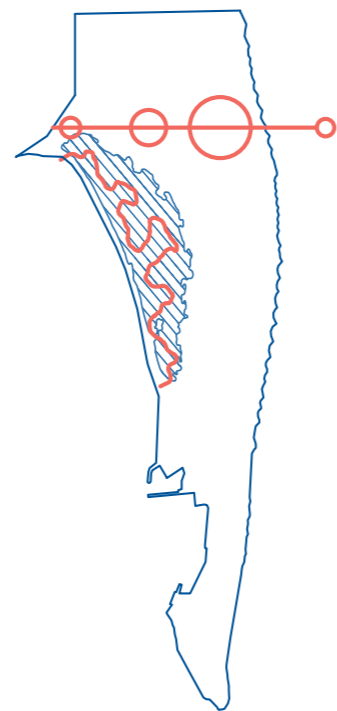
Hovedgreb og oversigtplan

Planen er bygget op omkring simple, fysiske hovedgreb, der handler om at styrke kontrasterne mellem de forskelligartede landskabsrum og styrke forbindelserne i området og til byen.

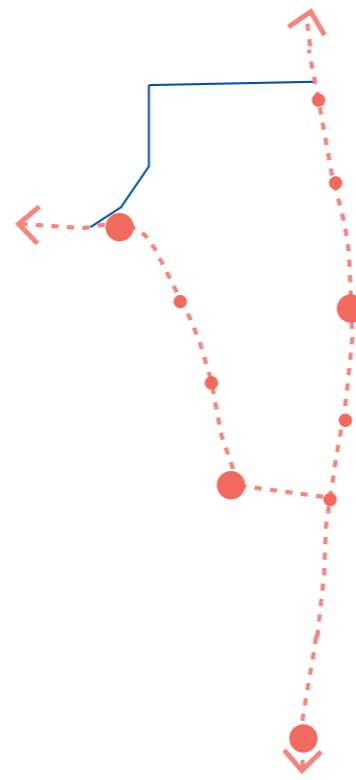
EN NATURMOSAIK

af landskabsrum og -typer,
de tørre og de våde

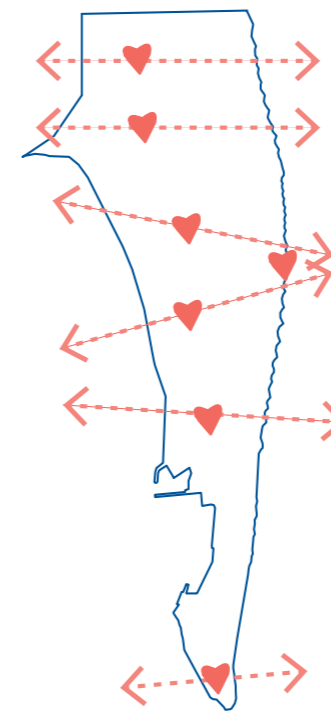
NYE RURLIGE OPLEVELSER

gennem vådområdet og på tværs af Lys-
ningen

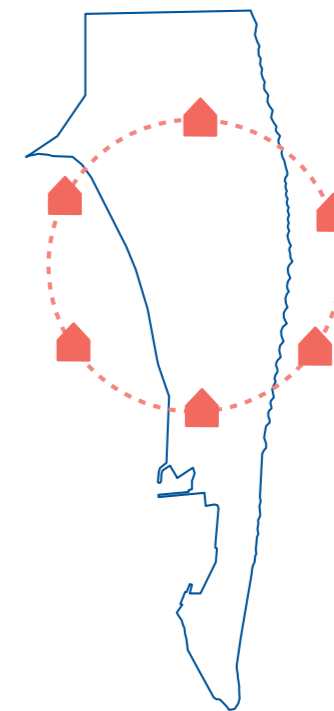
FLERE FORBINDELSER TIL VANDET

med sammenhængende cykelsti, pladser,
trin, fjordbad og adgang til spidsen

SAMMENHÆNG PÅ TVÆRS

sammenbinder de to vandkanter med klub-
huse og støttepunkter

FÆLLES BYGNINGSPULJE

samler foreninger og faciliteter
og giver plads til flere brugere

LYSNINGEN

visualisering

FJORDBADET

visualisering

KLOSTERBUGTEN

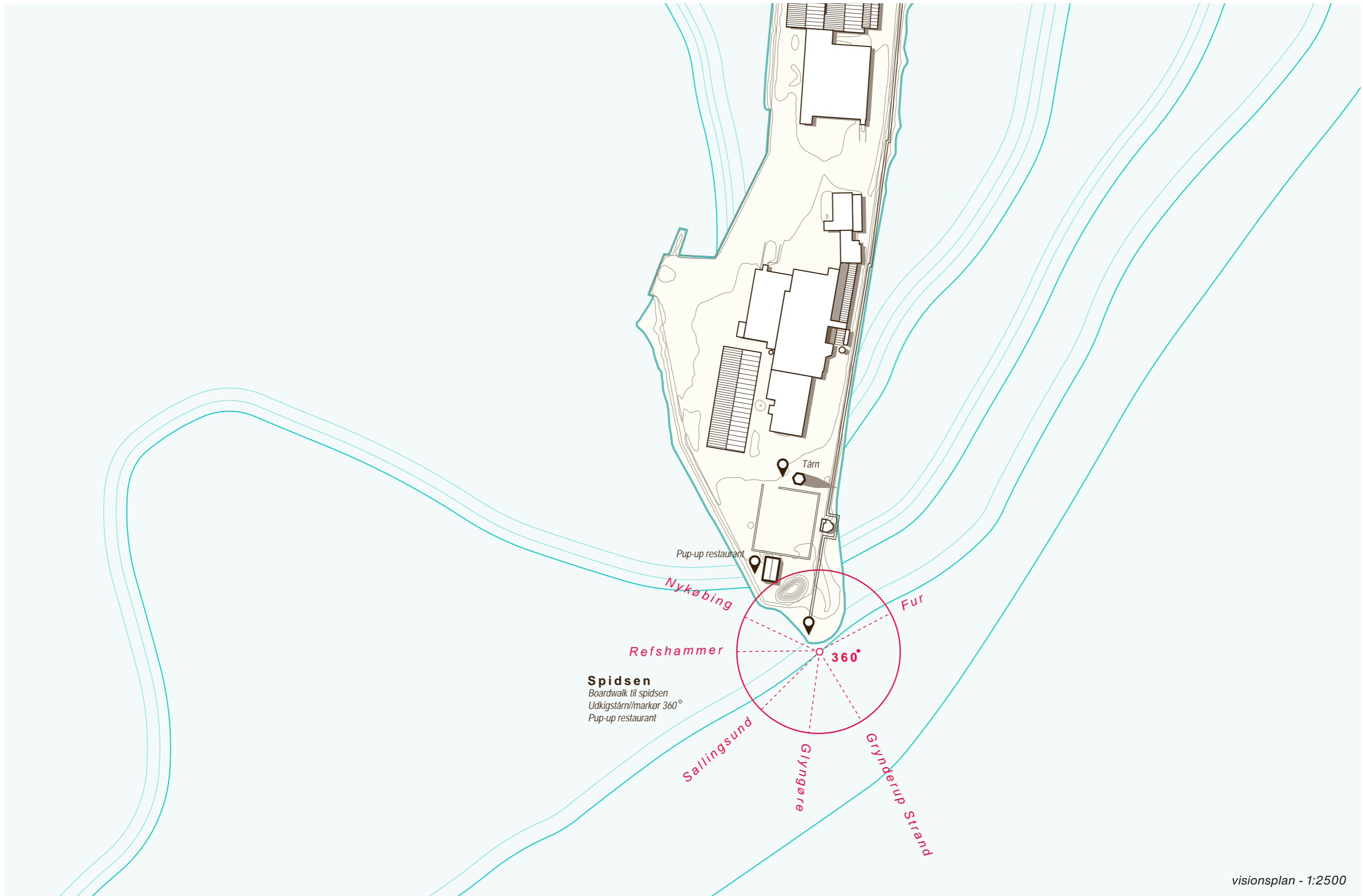

visionsplan - 1:2500

VÅDOMRÅDET

visualisering

INPUT TIL REALISERING

PLAN I TRE TRIN

Input til realisering

I det følgende beskrives væsentlige faktorer omkring økonomi, drift og fredskov/strandbeskyttelse i realiseringen af projektets tre trin. Projektområdet ligger indenfor Strandbeskyttelseslinjen (Kystdirektoratet), og dele er udpeget som fredskov under Skovloven (Miljøstyrelsen) :

TRIN 1

Trin 1 består af:

- *Ørodde foreningen*
- *Plan for destinationsudvikling*
- *De første grønne forandringer*

Økonomi:

- Flere mindre delprojekter er oplagte konsulenttydelser, f.eks. wayfinding-manual, naturformidling og skilte-design, designmanual for bygningsrenovering, fælles digital platform, plan for destinationsudvikling.
- Der knytter sig en lidt større økonomi til realisering af projekter som udførelse af bygningsrenovering og opdatering til støttepunkter, produktion af skilteprojekt, etablering af de første porte/ankomstpunkter og transformation af vejstrækninger til stier og etablering af vendepladser. Hertil kan søges fonde.
- I denne fase bør igangsættes hydrauliske undersøgelser af det gamle strandengsareal og kortlægning af den tidligere losseplads.

Drift:

- Enkelte opgaver kan lægges ind under driften af Ørodde med tilførsel af ekstra midler, f.eks. opgradering af stier og porte/ankomstpunkter, tilplantning af Lysningen og campingpladsen og åbning af Kvaiborgs Eng.
- Plan for naturudvikling, formidling og landart kan laves som et samarbejde mellem driften og konsulent.
- Nogle opgaver kan evt. løses hos Morsø Kommunes andre afdelinger, f.eks. facilitering af organiseringsprocessen, 1:1 forsøg og årshjul for aktiviteter

Fredskov og strandbeskyttelse:

- Opgradering af ankomstpunkter med soignering og tynding af beplantningen, samt de første grønne forandringer kan holdes indenfor Skovlovens rammer med fokus på at bevare og øge skovens biologiske mangfoldighed.
- Åbningen af Kvaiborgs Eng ligger udenfor fredskovsområdet.
- Tilplantning af Lysningen udføres med strandbeskyttelsens fokus på at øge naturværdien.

TRIN 2

Trin 2 består af:

- Mere og mere varieret natur
- Støttepunkter for flere målgrupper
- Tilgængelighed til vandet

Økonomi:

- Støttepunkter, sauna, shelters, solnedgangsplads, strandplads, nye grønne akser samt kunst og landart er oplagte projekter for fondsfinansiering., evt. via Friluftsrådets satsning om friluftspavilloner o.a. og Realdanias Vores Sted.
- Arkitektforeningens projekt START giver støtte til mindre projekter udført af nyetablerede tegnestuer.

Drift:

- Skovstierne kan evt. indtænkes i driften med tilførsel af ekstra midler.
- Der skal afsættes nye driftsmidler til området ved Lysningen.

Fredskov og strandbeskyttelse:

For dette trin skal der søges tilladelse hos både Miljøstyrelsen og Kystdirektoratet.

- Ift. skovloven og fredskovsudpegningen, er der dele af projektet, der skal søges dispensation til, mens andre dele kun kræver en tilladelse. Det er eksempelvis p-pladser, badebroer, legepladser, fugletårne, udsigtstårne, klatretårne, skulpturer og anden kunst og lignende skovfremmede ”installationer” samt offentligt tilgængelige shelters. Det vil kræve en dispensation at gennemføre nye akser og stier, og eventuelt en dispensation at gennemføre landart/iscenesættelse af kultursporene, afhængigt af hvordan de designes, overdækning/hang-out, samt evt. cykelstien afhængigt af bredden, og sauna afhængigt af placering. Strandplads, solnedgangsplads ligger udenfor fredskovsområdet, men indenfor strandbeskyttelsen.
- Ørodde er en bynær skov, hvilket gør, at der accepteres en større mængde rekreative aktiviteter, og hensynet til friluftsliv tilgodeses ift. Skovloven.
- Nye akser og forbindelser samt omlægning af stier gennemføres evt. med fokus på erstatningsskov (gl. strandeng) og friluftsliv.
- Støttepunkter opføres med henvisning til et fokus på børn og unges friluftsliv samt skovbørnehaver. Støttepunkter opføres i naturmaterialer og naturfarver.

TRIN 3

Trin 3 består af:

- Events i Lysningen
- Ny våd natur
- Badekultur og adgang til spidsen

Økonomi:

- Basisinfrastrukturen ved Lysningen kan evt. finansieres af flere parter, som kan bruge området på sigt.
- Flytning af tennis, hundetræning og cricket kan der evt. søges fondsmidler til - med fokus på flerbruger anlæg (Lysningen) og det tværgenerationelle friluftsliv. Fjordbad, boardwalk, trapper, udsigtsplatform og belysning af muslingetårnet er ligeledes oplagte fondsansøgningsprojekter.
- En pop-up-restaurant, samt transformation af vandrehjemmet til et badehotel kan evt. realiseres gennem en kommerciel partner.
- Naturgenopretningsprojektet på den gl. strandeng er et oplagt fondsansøgningsprojekt ved f.eks. Aage V. Jensens Fond. Det samme gælder naturstøttepunkterne.
- Der skal evt. afsættes midler til oprydning efter den gl. losseplads.

Drift:

- Der skal afsættes nye driftsmidler til naturstøttepunkterne.
- Driften af vådområdet kræver ny viden, som evt. kan hentes fra projektet på den gamle golfbane og andre naturgenopretningsprojekter på Mors.
- Nye stiforbindelser kan etableres gennem driften.

Fredskov og strandbeskyttelse:

For dette trin skal der søges tilladelse hos både Miljøstyrelsen og Kystdirektoratet.

- Det gamle strandengsareal er ikke udpeget som fredskov. Det kan det evt. blive med fokus på arealudveksling og op til 10% åbent naturareal med ekstensiv drift.
- Vådområdet gennemføres via naturbeskyttelsens fokus på naturgenopretning, vådområder, levesteder for vilde dyr og planter.
- Anlæg i Lysningen ansøges med afsæt i, at det ikke ændrer oplevelsen af den åbne kyst.

